

JENS HANSEN og GAMMELTØLT
DØDT DEN 18. JUNI 1895
ALDRE 70 AAR

Tema:
SAMARBEJDE

KIRKEGÅRDEN

September 2011

31. årgang

5





HTF finder altid en løsning

Vores store produktprogram sikrer altid den rigtige løsning til den rigtige pris. Ring til Danmarks største leverandør af køretøjer til kirkegårde, både når det gælder salg, service og reservedele.



MINILAST - en HTF klassiker



Minilast er et sikkert og stabilt produkt, som med de mange udbygningsmuligheder kan bruges til mange forskellige opgaver. Fås med enten el, benzin eller diesel motor.

NYHED



EVO - nyt tiltag fra HTF

48V el motor som udnytter batterierne optimalt. Evo bærer op til 1400 kg nyttelast og har en rækkevidde på op til 100 km på én opladning.

Stort udvalg - Transporter - Løvsuger - Redskabsbærer Ring og forhør!

Løvsuger MK6

Superstærk løvsuger løsning, også når pladsen bliver trang. Top effektivt filtersystem sikrer et godt og sundt arbejdsmiljø.



Farmertruck

En robust og stærk maskine. 500 kg nyttelast. Hastighed ca. 15 km/t. El eller benzin motor.



Landsdækkende salg og service

Ring efter uforpligtende konsulentbesøg eller kontakt en af vore salgskonsulenter for rådgivning.

Fyn/Sjælland: Christian Nissen: 40 34 54 66

Jylland: NY konsulent Morten A. Dysted: 20 92 97 10

HTF A/S
Virkelyst 66
Gjellerup
DK-7400 Herning

www.htf-as.dk
Phone +45 97 11 64 66
Fax +45 97 11 90 54
htf@htf-as.dk

INDHOLD

s. 04	Samarbejde om Kirkegårdsdrift på Roskilde egnen
s. 10	Samarbejde i Grindsted
s. 12	Samarbejde i Hillerød Provsti
s. 16	Fælles regnskabskontor i Aarhus
s. 20	Sektoropdelt momsafregning
s. 22	Gravstedsaftale Indberetnings og Administrations Systemet – GIAS
s. 27	Kirkegården på Christiansø
s. 30	Lavteknologi der virker! - Hjulhakken med motor
s. 33	"En god staude til kirkegården" – Solhat
s. 34	Profil – Tommy Christensen
s. 38	Kort nyt
s. 40	Kalender
s. 42	Stillingsopslag

FORSIDE

Forsidens motiv er fra kirkegården i Nørre Herlev, der ligger 4 km. SV for Hillerød. Den lille landsbykirkegård vedligeholdes af et team af gravere, der passer flere af

provstiets kirkegårde. Det Fælles Graverteam er et af flere nye tiltag i Hillerød Provsti. Det kan du læse mere om inde i bladet.

REDAKTION

Redaktør:

Lene Halkjær Jensen,
Humblebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

Redaktion:

Jens Zorn Thorsen,
Vejle Kirker og Kirkegårde
E-mail: jeztho@gmail.com

Tommy Christensen,
Svendborg Kirkegårde og Krematorium
E-mail: tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Jens Dejgaard Jensen,
Silkeborg Kirkegårde og Krematorium
Tlf. 2393 9300
E-mail: jdj@hvejsel.eu

Jørn Skov
Tønder Kirkegård
E-mail: tonder-kirkegaard@mail.tele.dk

Asger Christensen,
Hørsholm Kirkegård
E-mail: asger@hoersholmkirkegaard.dk

Sekretariat:

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere
Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 – Fax 4586 4157
E-mail: kontor@danskekirkegaarde.dk

Layout og tryk:

Jello ApS
Tlf. 3145 0050
E-mail: da@jello.dk

Redaktionelt stof og annoncer til 'KIRKEGÅRDEN' nr. 6, 2011 sendes til lene.bladet@mail.dk senest d. 10. oktober 2011
Artiklernes indhold er ikke nødvendigvis et udtryk for Redaktionens, FDK's eller DKL's holdning.

SAMARBEJDE OM KIRKEGÅRDS- DRIFT PÅ ROSKILDE EGNEN



af Overgartner Martin Lunde Hansen,
mlh@roskilde-kirkegaarde.dk



"Gl. Ramsø Gruppen" (Dåstrup, Ørsted, Syv kirkegårde) Med den evigt uundværlige Avant. Og Syv kirke danner rammen.

Roskilde Kirkegårde (RK) har siden 2000 drevet samarbejde omkring kirkegårdsdrift, med et stigende antal menighedsråd, og dermed kirkegårde, som samarbejdspartnere.

Samarbejdet er kommet i stand primært efter ønske fra de involverede menighedsråd, samt i kraft af vejlilje og interesse hos medarbejdere, ledelse samt kirkegårdsbestyrelsen ved Roskilde Kirkegårde.

Hvad er Roskilde Kirkegårde?

RK er ejet af Roskilde Domsogns Menighedsråd. I skrivende stund er der nedsat en bestyrelse med repræsentanter fra 2 menighedsråd: Roskilde Søndre sogn, samt

Domkirkens menighedsråd. I det daglige ledes RK af kirkegårdsleder Henning Lektonen, samt undertegnede. Der er en administrativ stab på 4 medarbejdere, som står for administration af kapel-og krematorie, bogholderi, administration af egne kirkegårde, samt administration af kirkegårde i entreprise. RK består ud over kapel og krematorium, af 3 egne by kirkegårde i Roskilde By (Østre, Gråbrødre samt Gl. Vor frue). Hertil er der knyttet følgende medarbejderstab:

Ca. 40 gartnere, elever, mekanikere, kapel –og krematoriemedarbejdere, rengøringshjælp mv. Af disse er ca. 2/3 fuldtidsansat 12 mdr. om året.

Nogle medarbejdere arbejder udelukkende på eksterne kirkegårde, nogle arbejder både på egne, samt eksterne kirkegårde og nogle arbejder udelukkende på vore egne kirkegårde. Opgjort i timer ser fordelingen fra 01.-01. 2011 – 31. 07. 2011 således ud. :

Egne kirkegårde (inkl. kapel og krematorium, 3 årsværk): 16.609 timer
Fremmede kirkegårde: 4.801 timer

Fratrukket andelen til kapeltjenester, bygningsrengøring og krematoriedrift, står vi tilbage med gartnerimerne, således andrager fremmede kirkegårde ca. 1/3 del af de samlede gartnerimer.

Siden starten i 2000 har kirkegårdssamarbejdet udviklet sig, som angivet nedenfor

Årstal	Kirkegårde
2000	Vindinge Kirkegård, 4 km. øst for Roskilde Centrum: Indledende drøftelser og samarbejde fra år 2000, formelt driftsovertagelse af gartnerarbejde og administration på timeafregning fra år 2002. Gartnerimer pr. år 17 - 1800 timer.
2002	Svogerslev Kirkegård, 5 km. vest for Roskilde Centrum: Driftsovertagelse af gartnerarbejde fra 2002, med efterfølgende overtagelse af administrationen. Gartnerimer pr. år ca. 1100 timer. Pr. 2012 forventes ca. 1.500 timer som følge af ibrugtagningen af kirkegårdsudvidelse.
2006	Himmelev Kirkegård, 3 km. nord for Roskilde Centrum: Fast sommerferieafløsning samt en "ramme aftale" om gartner medhjælp på 700 timer om året. Dertil kommer diverse maskinreparationer, fællesindkøb samt konsulentbistand. (Himmelev menighedsråd har egen graver samt gravermedhjælper ansat).
2009	Dåstrup og Ørsted, ca. 16 km. syd for Roskilde Centrum: Fra 01. marts 2009 overtog RK alt gartner og graver arbejdet (udenfor kirken) fra de 2 menighedsråd, der efterfølgende er slået sammen til 1 menighedsråd. Dette skete i samråd med nabosognet Kirke Syv, hvor RK samtidigt overtog alle udendørs gartner og graver opgaver. Alle 3 kirkegårde bliver drevet med afsæt i en samarbejdsaftale, hvori en fast årlig tilbudssum bliver faktureret på kvartals basis. Efterfølgende har RK pr. 01. august 2010 overtaget administrationen af Ørsted og Dåstrup kirkegårde.
2009	Kirke Syv, ca. 14 km. syd for Roskilde Centrum: Som i Dåstrup – Ørsted drives denne kirkegård på en fast kontrakt med et fast årligt beløb. Undtagelsen er administrationen som MR selv varetager sammen med deltidsansat kirketjener / kordegn.
2011	Gundsømagle Kirkegård, ca. 16 km. nord for Roskilde Centrum: Fra 01. juli 2011 overtog RK alt gartner og graver arbejdet (udenfor kirken), samt administrationen fra menighedsrådet, der i de foregående ca. 2 år havde benyttet en privat entreprenør til at løse opgaverne. Kirkegården vil blive drevet med afsæt i samarbejdsaftale hvori en fast årlig tilbudssum bliver faktureret på kvartals basis.

Figur 1

Ud over de faste aftaler, der er nævnt i figur 1, kommer der hen over året et varierende antal Ad Hoc opgaver, ofte i forbindelse med grandækning, årstidens blomster eller andet, hvis der eksempelvis er en graver der er kommet til skade, blevet syg, eller på anden måde er kommet i bekneb. F.eks. hjalp vi i 2010 med en begravelse ved en af de større herregårde uden for Roskilde.

Det kan også være forskellige anlægsopgaver i præstegårdshaver eller andre boliger ejet af forskellige menighedsråd. RK har derudover en fast årlig aftale om pleje og vedligeholdelse af biskoppens have samt Kong Frederik den 9. og Dronning Ingrid's gravplads ved Roskilde Domkirke.



Dialog er vigtigt i al samarbejde! Her er det H.P. Schmidt fra Himmelev menighedsråd og "forfatteren".

Hvordan opstartes et samarbejde

RK's opfattelse af samarbejdet omkring kirkegårdsdrift, bundet helt grundlæggende i opbygningen af et tillidsforhold. Vi har ikke brugt voldsomt mange ressourcer på at fordybe os i meget præcise retningslinjer, tilstandskrav, definitioner af ydelser osv. osv.

Vi har derimod brugt megen tid og energi på at opbygge et tillidsforhold til de involverede menighedsråd. Gennem talrige møder og korrespondancer har vi i opstartsfasen af et samarbejde kunne skyde os ind på behovene på den enkelte kirkegård og i de enkelte menighedsråd - og på den måde "strikke" et kontraktforhold sammen, der passer begge parter. Det er ikke ensbetydende med, at det er den eneste korrekte måde at gribe en sådan opgave an på, men det har vist sig at være fornuftigt her hvor vi står.

Oplevelsen er så, at efterhånden som vi får opbygget et tillidsforhold til de siddende kontaktpersoner i menighedsrådene, får vi større og større frihed til at handle og agere, uden forudgående rådslagning og afventning af beslutninger, der skal træffes på menighedsrådsmøder osv. Altså kan arbejdsprocesserne speedes op til stor glæde og økonomisk gevinst for de involverede parter. Vi og medarbejderne, oplever altså et relativt smidigt (vi er jo i folkekirken) arbejdsforhold, hvor man kan få noget fra hånden og beslutninger om eksempelvis kirkegårdsreguleringer, sløjfninger, rydning af forvoksede beplantninger osv. kan træffes og føres ud i livet rimeligt hurtigt.

Men hvad siger menighedsrødderne til alt det ståhej?

Jeg har valgt at lade en række af de involverede kontaktpersoner, interviewe sig selv, således at nogle forhåbentligt objektive holdninger om samarbejdet kan



Jytte Nielsen, Formand og kontaktperson i Dåstrup-Ørsted MR:

"I starten var det forbundet med stor skepsis fra brugernes side. Folk var bekymrede for, hvordan det dog skulle gå, når man ikke længere havde sin egen graver på kirkegården, så der blev rettet mange henvendelser til menighedsrådet om den sag.

Efterhånden forstummede henvendelserne, da folk fandt ud af, at det var de samme "dreng", der arbejder på kirkegården, og at "drengene" var lige så gode at tale med om gravstederne!

I menighedsrådet er der stor tilfredshed med kontrakten. Vi synes, at vore kirkegårde fremtræder velholdte, og der er blevet ryddet meget op. Vi sætter også pris på alle de nye tiltag, som er med til at forskønne vore kirkegårde.

Der er ingen tvivl om, at det er en glimrende løsning, vi har valgt ved at lade Roskilde Kirkegårde overtage driften af vore kirkegårde."



Hans Peter Schmidt, Kirkeværge og kontaktperson i Himmelev:

- **Rådgivning:**
Vi får god rådgivning om det vi spørger om.
- **Økonomi:**
Timeprisen er jo gunstig set i forhold til en privat anlægsgartner, men større end ved at ansætte egen gravermedhjælper.
- **Kvalitet af service og plejeniveau:**
Meget tilfredsstillende
- **Kommunikation:**
Upåklagelig.
- **Professionalisme / eller mangel på samme:**
Det er professionelt.
- **Ensartethed:**
I det store og hele ok, men vi kan godt se om der er en erfaren, eller en uerfaren medarbejder med på holdet.
- **Maskiner og redskaber:**
Holdet, der kommer og arbejder på kirkegården, har mulighed for at medbringe maskiner og redskaber, som vi ikke selv råder over. Det betragter vi som en stor fordel.



Jonna Heefeldt, formand og kontaktperson ved Syv Kirke:

"I Syv Sogn er vi tilfredse med samarbejdet med Roskilde Kirkegårde.

Der er en god og hurtig kommunikation både mundtlig (oftest telefonisk) og skriftlig (e-mail). Det gælder både med de, der i det daglige arbejder på kirkegården samt med ledelsen. Vi har været glade for at kunne søge råd og bistand i forskellige sammenhænge. Personalet på kirkegården udfører et pænt stykke arbejde og kirkegården fremtræder i det væsentlige velholdt. Der er af og til lidt ukrudt eller en buket, der måske er overset i farten, men det er ikke hovedindtrykket. Der er velvilje hos kirkegårdens personale, når det drejer sig om at hjælpe i en pludselig opstået situation eller lige ordne et par småting. Det sætter vi stor pris på. Økonomien er fornuftig.

Der har været et godt samarbejde i forbindelse med at henstille til gravstedsejere, der selv renholder gravstedet om at sørge for at gravstedet bliver renholdt. Det er godt, at de områder, der ikke er i brug for tiden, henligger så de falder naturligt ind. Det er klart at kirkegården skal kunne renholdes uden at være meget arbejdskrævende".

komme frem. Deres besvarelser kan ses i tekstboksene.

Hvorfor alt det samarbejde?

Er det ikke både besværligt og bøvlet? Det korte svar er nej, egentligt ikke. Det lidt længere svar er, fordi vi simpelthen ikke kan lade være. Økonomisk er det en fordel på provstiniveau. (Den samlede ligningspulje til kirkegårdene i et provsti kan sænkes).

For os ved RK er det blevet en økonomisk indsprøjtning vi budgetterer med hvert år og som helst ikke skal stagnere. Mere om dette nedenfor.

Som det kan læses af citater fra de involverede MR, kommer der en professionalisme ind i kirkegårdsdriften, kirkegårdene får et løft, pårørende får en ensartet og professionel behandling. I takt med at administrationen overgår til RK, kan vi påvise at kirkegårdene får en bedre sammenhæng mellem indtægter og udgifter (regningerne bliver sendt ud).

Jeg erindrere en udtalelse fra et indledende møde med et menighedsråd, hvor et skeptisk menighedsrådsmedlem udtalte: "Os frivillige er der jo altid og lægger vores sjæl i arbejdet, hvorimod hvis man bruger de professionelle hvad får man så...." Vi mener at have bevist at man netop får en professionel og helhedsorienteret drift af kirkegårdene.

Derudover bidrager det til en enorm vækst i arbejdsglæden og udviklingen af fagligheden i hele organisationen. Der rejser sig en stolthed når medarbejderne kan drage fra de trygge rammer i provinsen og tage på landet og "ordne paragrafferne" og personligt tror jeg også det ville blive for trist hvis vi altid kun havde vores "Egne gårde" at tage os af. Det er ganske morsomt, at få så mange forskellige mennesker til at samarbejde, men det kræver naturligvis, at man kan se ideen med det hele.

Et nærliggende spørgsmål er om der ikke findes en øvre grænse for en sådan samarbejdsudvidelse, og den



Karen Groth, formand for kirkegårdsudvalg og kontaktperson ved Vindinge kirkegård:

”De første år blev der ca. afholdt 6 udvalgmøder om året mellem kirkegårdsudvalget og RK. Jeg tror dette betød meget for samarbejdet. Personalet var hele tiden orienteret om menighedsrådets ønsker og mål for kirkegårdens udseende. Dette gjaldt også i forhold til lokalsamfundet, som havde meget høj prioritet for menighedsrådet

Indkøb af større maskiner, samt vedligeholdelse af disse blev foretaget af RK. Andre fordele er indkøb af blomster og planter m.m. til kirkegården.

Hertil kom også uddannelse og personalepleje, som nu blev overtaget af RK og gav større muligheder for personalet, end hvad et mindre menighedsråd kunne tilbyde, men også en økonomisk gevinst. Ved indgåelse af entreprisen blev fridags- og ferie- problematikken løftet væk fra menighedsrådet og over til Østre Kirkegård.

Vindinge Kirkegård har været igennem en større regulering og omlægning, hertil har personalet ydet en stor hjælp/vejledning og interesse, så kirkegården i dag fremstår som et smukt resultat. Siden overgik snerydningen og sidst den administrative del af kirkegården over til RK. Jeg synes at den måde samarbejdet har udviklet sig på, har været frugtbar for alle parter. Det kan anbefales både økonomisk og af arbejdsmæssigt udseende at drive kirkegården som entreprise.”



Hans Draabe, kirkeværg og kontaktperson ved Svogerslev kirke, siger bl.a.:

” Der er lavet en ret detaljeret samarbejdsaftale, men det er bestemt ikke en aftale vi går og slår hinanden oven i hovedet med, eller kigger på hver dag.....De første år havde vi jævnlige møder, men de senere år har der ikke været behov for det. Vi har kunnet klare tingene ved at tale sammen efter behov.....Vi har ikke mere fast kontortid, men der er opslag om, at vores mand på kirkegården som hovedregel kan træffes personligt tirsdag og fredag.

Han har alle dage mobil tlf. med, som er tilknyttet graverkontorets tlf. nr. således, at han svarer hver dag inden for normal arbejdstid...Der har også været tidspunkter, hvor det har været mest praktisk at viderestille telefonen til kontoret på Roskilde kirkegårde. Praktiske fordele: Vi har en fast mand, der kan koncentrere sig om arbejdet på kirkegården og der kommer en afløser ved ferie og sygdom. Ved evt. utilfredshed m. udført arbejde kan man henvende sig til overgartneren. Granpålægning og afgangning kan ske hurtigt ved at man sætter flere folk på. Det samme gælder ved større arbejder. F.eks. ved plantning af nye hække og rydning af træer.

Bedre mulighed for rådgivning og hjælp både omkring det gartneriske og administration. Samarbejdet med Roskilde kirkegårde har fungeret til vores fulde tilfredshed i de år det har kørt. Vores kirkegård har fået et løft i den forløbne periode, hvilket efter min opfattelse skyldes den faglige ekspertise ansatte ved RK har”.

findes vel. I sagens natur er der grænser for hvor stor en ”butik” der kan drives med det nuværende setup med 2 personer ansat i ledelsen og 4 i administrationen. Men det er mit postulat, at hvis der er politisk vilje og interesse, samt opbakning, så er det helt sikkert muligt at samarbejde med samtlige kirkegårde i et provsti (på et eller andet plan). Uanset hvor du befinder dig i Danmark. Men det kræver vilje og engagement.

Alt det praktiske

I sagens natur opstår der en række udfordringer når et sådant driftssamarbejde skal op og stå og der er en masse ting der skal tages stilling til såsom:

- Mandskabssammensætning
- Logistik
- Maskiner, biler og kørsel
- Tilsyn
- Lokale kutymer, standarder, skikke og brug
- Administrative arbejdsgange
- Kommandoveje
- Redskaber, indkøb osv. osv.

Tingene kan gribes an på et utal af måder og igen er der ikke nogen facitliste, men nogle anbefalinger kan være:

- Overvej nøje hvordan I minimerer antallet af timer på landevejen (eksempelvis ved at oprette hold der kun

har med et lokalt område at gøre).

- Lav nogle faste aftaler om arbejdsgangene (specielt de administrative).
- Sørg for at Bedemænd, entreprenører, lokale beboere og andre interessenter bliver godt informeret.
- Sørg for at have 1 maksimalt 2 kontaktpersoner i MR der har med kirkegårdsdriften at gøre
- Gå ikke på kompromis med sikkerheds – og velfærdsforanstaltninger.
- Hvis I kan se en maskinløsning, der kan spare tid og penge, så brug den.

I forhold til Administration og ressourcestyring på de enkelte kirkegårde, har vi haft meget stor glæde af Brandsofts kirkegårdssystem og i særdeleshed ressource styringsmodulet.

Den kirkelige ligning

Den kirkelige ligning til Roskilde Kirkegårde er blevet **reduceret med 1.048.000 kr.** i perioden fra 2003 til 2012 eller **11,1%**

Driftsrammen

Driftsrammen eller det beløb som kirkegårdene har til den samlede drift er **reduceret med 1.683.000 kr.** i perioden svarende til **20,6%**

Indtægter

Med baggrund i samarbejdet om drift af andre kirkegårde, samt en fremsynet takstpolitik på egne kirkegårde er indtægterne fra 2003 til 2012 **steget med 6.106.000 kr.** eller **123,6%**

Som det fremgår af ovenstående samt *figur 2*, har samarbejdet en ikke uvæsentlig betydning i økonomien ved

Roskilde kirkegårde. Den samlede indtægt kan dog ikke alene tilskrives samarbejdet, men også en takstpolitik der er reelt baseret på kostpriser, og hvor kunderne betaler for det, de får udført på gravstederne.

Det er vanskeligt at sige, hvordan økonomien er for de enkelte sogne, der indgår i et kirkegårdssamarbejde, men helt overordnet er tilbagemeldingerne at økonomien i hvert fald ikke bliver ringere (vistnok sagt på jysk) samtidigt med at kirkegårdenes udtryk helt overordnet løftes. Samtidig er der en lang række praktiske problemer, der løftes af skulderne på MR medlemmerne, således at de får mere tid til det, der forhåbentligt er det væsentlige for dem, Kirkens indre liv. ■



Hækkeklipping på Himmelev kirkegård, ny afdeling, i baggrunden ses middelalderkirken

ØKONOMI

Udvikling i ligningsmidler til Roskilde Kirkegårde i perioden 2003 - 2012

Midler / år	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kirkelig ligning	9.480	9.725	9.285	9.285	9.610	9.610	9.400	8.802	9.738	8.432
Driftsrammen	8.191	8.126	7.256	8.127	8.726	8.676	8.416	7.918	7.066	6.508
Indtægter	4.939	5.522	6.253	6.029	6.679	7.478	9.387	9.519	9.155	11.045
Anlægsrammen	1.289	1.599	2.029	1.159	884	934	984	884	1.672	1.924

Figur 2

SAMARBEJDE I GRINDSTED



af Kirkegårdsleder Annagrete Nielsen, Grindsted Kirkegård,
grindsted-kirkegaard@mail.dk



Kirkegårdene i Grindsted, Nollund og Urup passes af personalet fra Grindsted Kirkegård

I 2007 blev vi på Grindsted kirkegård spurgt, om vi kunne hjælpe til med at passe en af nabosognets kirkegårde..

Urup kirkegård havde akut brug for hjælp til begravelser, og vi sagde selvfølgelig ja til at hjælpe en kollega og et nabosogn.

Det viste sig i mellemtiden at der blev brug for varig hjælp, lige som et andet nabosogn (Nollund) også viste sig at få brug for hjælp til pasning af kirkegården.

I forvejen havde Urup og Nollund sogne et samarbejde med Grindsted Menighedsråd, blandt andet har vi fælles præster, fælles kirkeblad og laver arrangementer sammen. Forhandlinger gik i gang, om hvordan man kunne samarbejde om pasning af kirkegårdene, og mens disse forhand-

linger stod på blev Nollund og Urup Menighedsråd lagt sammen til et menighedsråd; Nollund-Urup Menighedsråd.

Det blev aftalt at Grindsted skulle stå for pasningen af de to kirkegårde, lige som en del af administrationen skulle foregå fra Grindsted kirkegårds kontor.

Der blev annonceret i det fælles kirkeblad, at man fremover skulle henvende sig til Grindsted kirkegårds kontor, når det drejede sig om Nollund og Urup kirkegårde.

Det fungerer rigtig fint, og vi har i Grindsted kun fået positive tilkendegivelser på, at det er nemt og hurtigt at få hjælp. Når brugerne kontakter Grindsted kirkegårds kontor, er der altid personale der tager telefonen – og det tager kun ca. 15 min. at køre til kirkegårdene.

Beregning af timer for pasning af Nollund og Urup Kirkegårde	
Nollund var en (50%) graverstilling med kirketjeneste	962 timer/år
Timer fratrukket til kirketjeneste	300 timer/år
Timer til kirkegårdsarbejdet, Nollund	662 timer/år
Urup var en (60%) graverstilling med kirketjeneste	1.154 timer/år
Timer fratrukket til kirketjeneste	300 timer/år
Timer til kirkegårdsarbejdet, Urup	854 timer/år
I alt til kirkegårdsarbejdet på Nollund og Urup Kirkegårde	1.516 timer/år

Man var heldig at finde 2 personer, en til hver kirke, som gerne ville være kirketjener og disse to afløser hinanden.

Fra Grindsted fakturerer vi kvartalsvis Nollund - Urup Menighedsråd for 379 timer, samt for timer til administration. Det fungerer fint og Nollund - Urup Menighedsråd har været tilfredse med ordningen.

Begge Menighedsråd stod overfor evt. at skulle bygge graverfaciliteter; så for dem var det det rigtige tidspunkt at se på andre muligheder.

Det økonomiske i dette samarbejde må være, at det koster den lille kirkegård lidt mindre, end hvis de havde deres egen graver. Derudover har de sparet graverfaciliteter, og

de har ingen personaleopgaver angående kirkegården.

På trods af at vi - i FDK - ofte hører på diverse møder, at Menighedsrådene vil have en graver der er synlig, må jeg sige at vi har fået stor ros for både at være synlige - og at alting fungerer lige så nemt, som hvis de havde deres egen graver gående. Måske endda bedre, da brugerne ikke længere er afhængige af en 50/60 % arbejdstid, men nu har en 100 %, som træffes alle ugens hverdage, pr. telefon.

Jeg må som kirkegårdsleder sige, at der har været mange udfordringer - og stadig er det. Men i det daglige fungerer det fint; både for kirkegårdspersonalet i Grindsted og for brugerne på Nollund og Urup kirkegårde, som vi må sige, har taget godt imod os. ■



Vi har et bredt sortiment og er leveringsdygtige i:

- Buske, træer og stedsegrønne til mange forskellige formål
- Rhododendron i varierende typer med smukke farver
- Roser, stauder, græsser og bunddække i en bred farvepalet

Alle planter leveres i høj kvalitet og det er altid muligt at få et godt tilbud på større planteleverancer.

Vejenbrød Planteskole AS

Vejenbrødvej 25 - 2980 Kokkedal - Tlf. 48 28 01 77 - Fax. 48 28 01 96

www.vp-as.dk - salg@vp-as.dk

SAMARBEJDE I HILLERØD PROVSTI



Tekst og foto: Lene Halkjær Jensen,
lene.bladet@mail.dk



Ullerød Kirke stod færdig i 1909 og tilhørte oprindelig Frederiksborg Frimenighed. Den overgik til Folkekirken i 1971. I 2010 var der 50 bisættelser/ begravelser.

Siden 1.1.2010 har 4 sogne i Hillerød Provsti benyttet sig af et fælles graverteam. Graverteamet har 3 fuldtidsansatte gravere. Graverteamet passer 3 typiske landsbykirkegårde og en lidt større kirkegård i Hillerøds vestlige udkant.

Ideen om samarbejde er ikke fremmed i Hillerød Provsti. Gennem mange år har sognene i Hillerød Provsti arbejdet sammen om skoletjeneste og minikonfirmander. I 2008 oprettede man et Fælles Kirkekontor og i 2009 blev der oprettet et Fælles Regnskabskontor.

Det var derfor ikke nogen fremmed tanke at udvide samarbejdet til også at omfatte kirkegårdene. De folkekirkelige kirkegårde i Hillerød Kommune er alle mindre kirkegårde med 1 eller flere gravere ansat. De større bykirkegårde og krematoriet i Hillerød er kommunalt drevet – og en samdrift med disse har ikke været med som en del af overvejelserne.

Det Fælles Graverteam

Graverteamet består af 3 heltidsansatte gravere, hvoraf den ene er ansat som leder for teamet.

Graverne er ansat i hvert sit sogn, og har deres primære arbejdssted på kirkegården i eget sogn. Ansættelsesområdet er hele provstiet og flere af opgaverne – som f.eks. klipning af hække og grandækning – løses i fællesskab

Graverteamet passer 4 kirkegårde; Alsønderup, Nørre Herlev, Tjæreby og Ullerød

Kirketjenesterne er skilt ud fra graverstillingerne og de timer, der dermed er frigjort, bruges på kirkegården i Tjæreby, som teamet passer i fællesskab.

Den oprindelige personalenormering for de 3 af kirkegårdene var 2 stillinger på 100% og en på 125%. Den sidste kirkegård var blevet passet af en entreprenør udefra.

Da teamet blev etableret

kom det kun til at omfatte en enkelt graver, der havde været ansat på de traditionelle vilkår. De 2 øvrige var nyansatte. Charlotte Busch er ”nyansat” og leder af det Fælles Graverteam: ”Det har nok lettet processen lidt, at der ikke har været for mange plejer med ind over planlægningen og udførelsen af opgaverne” siger hun og fortsætter ”Selvom det Fælles Graverteam giver nogle helt andre muligheder for sparring i det daglige arbejde, samt muligheden for at få hjælp til besværlige opgaver, kræver det også en tilvænning og at man får snakket tingene godt igennem”. Graverteamet aftaler løbende hvilke opgaver, de løser i fællesskab og

Champost®

Find din forhandler på
www.champost.dk



Få din have i god kondition

"I forbindelse med, at jeg har lavet TV-programmerne Hokus Krokus og Ønskehaven, har jeg brugt Champost flere gange".

Uddrag fra artikel af Kim Tang:

Hvis man skulle anlægge en frodig og givende køkkenhave, var det altid en god ide at starte med et læs ko- eller hestemøg. Men da ko- og hestemøg ikke sådan er lige til at skaffe og i dag ikke har den samme kvalitet som i gamle dage, valget jeg at bruge Champost som et alternativ. Champost består grundlæggende også af hestemøg og halm.

Mange fordele

I sammenligning med ko- og hestegødning har Champost flere fordele. For det første lugter det ikke på samme måde, det er nemmere at

skaffe og transportere, og sidst men ikke mindst, er lettere at arbejde med.

Ved at tilføre Champost får jeg tilført jorden organisk materiale, som på sigt vil omdanne jorden til en god porøs, mørk havejord - den mørke farve skyldes et højt indhold af humus / organisk materiale. Det gode ved den mørke havejord er, at et højt indhold af humus både er med til at holde på vandet og næringsstofferne.

Fantastiske roser hos genboen

Hvor jeg bor, har min genbo de mest fantastiske roser. Og sidste forår opdagede jeg en af forklaringerne på, hvorfor hans roser var så flotte og frodige. Han lagde et lag Champost rosenjord ud mellem roseme.

SÅDAN forbedrer du nemt jorden

1. Fjern ukrudt, visne planter mm.
2. Riv bedets overflade godt igennem
3. Fordel Champost i bedet, i et jævnt lag på ca. 5 cm.

Mindre ukrudt

Man kan med stor fordel anvende Champosten som jorddække / dæklag. Det kan være mellem hækplanterne, stauderne el. sommerblomsterne, hvor materialet hindrer ukrudtsfrøene i at spire. Samtidig forbedres vækstbetingelse, fordi Champosten er et jordforbedrende middel.

GRATIS levering*
ved køb af Big bags
og plantesække
- lige til døren.

*Kun til brofaste øer
i Danmark

*"Jeg har afprøvet Champost®
Jordforbedring i min køkken-
have, og de første resultater
viste en ubegribelig god
vækst. Min kruspersille var
dobbeltså høj og kraftig som
ellers, og mine pastinak
blev enorme."*

Uddrag fra artikel i bladet "Haven"



Forhandles i havecentre
og på planteskoler.

Find forhandlere på
www.champost.dk

Et lille udvalg af vores produkter - Se flere på www.champost.dk

Champost Big Bag
Højbedsmuld

Champost
surbund

Champost
plantesæk

Champost
planteskolejord

Champost
naturgødning

Champost
jordforbedring



NYHED

"Champost er et godt let/hurtigt-omsætteligt organisk materiale der er med til at holde jorden i en god kondition." Karsten Overgård, Gartner ved Jesperhus



Nr. Herlev Kirke er fra midten af 1100-tallet. I 2010 var der 10 bisættelser/ begravelser.



Tjæreby Kirke er fra midten af 1100-tallet. I 2010 var der 1 bisættelse/ begravelse.



Alsønderup Kirke er bygget i starten af 1300-tallet. I 2010 var der 8 bisættelser/ begravelser.

hvilke der løses af den enkelte på egen kirkegård. Afhængig af de personer der på sigt bliver omfattet af samarbejdet, vil det nok ændre sig med tiden.

”Det er en fordel at man er holdspiller” siger Charlotte Busch og fortsætter ”Og det er måske ikke altid tilfældet med de, der i mange år har gået alene på egen kirkegård. De har måske netop valgt dette job pga. selvstændigheden i jobbet”.

På sigt forventer man at flere sogne vil tilslutte sig samarbejdet. Det vil nok typisk ske i forbindelse med, at der ellers skulle ansættes en ny graver. I øjeblikket forhandles med et 5. sogn om deltagelse i det Fælles Graverteam.

Provstiets personalekonsulent var med

i forbindelse med opstarten af det Fælles Graverteam: ”Det har været en fordel med konsulenthjælp udefra” siger Charlotte Busch ”En som kan tydeliggøre regler og forpligtelser, så man undgår diskussioner om ting, der er fastlagt i forvejen”.

Lone Paepke er ansat som provstisekretær, daglig leder af det Fælles Regnskabs- og Kirkekontor, samt personalekonsulent for hele provstiet: ”Det er ikke altid at alle er lige godt informeret om regler og egne ansættelsesforhold; for vi har altid gjort sådan og kan det virkelig være rimeligt at jeg...” siger hun og fortsætter ”Og så kan det være fint, at det er en udefra, der siger: Ja – det forventes af dig og det er rimeligt”.

Men selv om det er rimeligt, er det måske ikke altid lige rart...

Birgitte Bisgaard fra Alsønderup Kirkegård

har været med i overgangen fra at være traditionelt ansat graver og til at være en del af et team: ”Det har været godt at få kolleger; at få sparring i det daglige arbejde og vi har hygget os med at løse opgaverne i fællesskab” siger hun.

”Men der er også forsvundet noget godt fra jobbet” fortsætter hun: ”Jeg har ikke helt den samme mulighed for at tilrettelægge mine arbejdsopgaver. F.eks. har det været hårdt at klippe hæk: Det gør vi i fællesskab og så klipper vi hele dagen. Før tog jeg det i småbidder; klippede f.eks. hæk i et par timer og lavede så noget andet bagefter. På den måde var det ikke helt så anstrengende”

På den måde er der mange ting, der har ændret sig: ”Jeg føler jeg har mindre tid på min egen kirkegård” siger Birgitte Bisgaard og fortsætter ”Det er svært at få den samme kontinuitet ind i arbejdet, når jeg skal bruge tid på en af de andre kirkegårde, eller hvis den maskine, jeg skulle bruge, er lånt ud”.

Maskinparken har været et problem

i forbindelse med opstarten af det Fælles Graverteam. Kun en af kirkegårdene havde en tidssvarende maskinpark.

”Opstarten var lidt rodet” siger Birgitte Bisgaard: ”Jeg var næsten den eneste, som havde nogle brugbare maskiner. Så det gav en masse ekstra transport, at de først skulle hentes her, når vi skulle ud på de andre kirkegårde”

Ruth Steen er næstformand og kontaktperson i Alsønderup/ Tjæreby Menighedsråd og er med i bestyrelsen for de 4 kirkegårde: ”Der har været store udgifter til at få opda-

teret maskinparken på de andre kirkegårde” siger hun og forklarer: ”I Alsønderup har vi sørget for, at graveren har fået de maskiner, hun havde brug for – Og nu bliver der så slidt på dem på de andre kirkegårde samtidig med, at vi endnu har udgifterne vedrørende vedligeholdelsen”.

Ruth Steen er ikke negativ overfor samarbejdet, men synes, at det kræver lidt tilvænnning og håber på, at udgiftsfordelingen bliver rettet mere til hen ad vejen.

Samarbejde om kirkegårdens drift

Formål: *”at der opnås en tilfredsstillende indtægtsdækning, og en optimal udnyttelse af ressourcerne. Sikre gode arbejdsvilkår for ansatte, hvor bl.a. det kollegiale fællesskab styrkes, hvor muligheden for personlig udvikling fremmes gennem flere udfordringer, nye opgaver, fleksibilitet og variation. Sikring af vikardækning ved sygdom, ferie m.v.”*

Samarbejdet er frivilligt: De enkelte sogne kan selv vælge, om man ønsker at deltage.

Samarbejdet kan opsiges med et varsel på 12 måneder før et kalenderårs begyndelse.

Der er oprettet en kirkegårdsbestyrelse med 2 medlemmer fra hvert af de deltagende menighedsråd. Den Ledende Graver er medlem af bestyrelsen – dog uden stemmeret.

Den Ledende Graver er ansvarlig for kirkegårdens administration: Vedligeholdelse af gravstedskartotek, udfærdigelse af gravstedsbreve, legater og fakturaer m.v.

Kirkegårdene har et fælles driftsregnskab hvor udgiften til de enkelte menighedsråd (kirkekasser), fordeles via en forud fastlagt fordelingsnøgle.

Den kirkelige ligning tilgår de enkelte kirkekasser, som overfører kirkegårdens budgetandel til det fælles kirkegårdsregnskab. Ved årets afslutning tilbageføres kirkegårdsregnskabets hovedtal til de enkelte kirkekasser via samme fordelingsnøgle.

”Det er en øvelse, der tager tid” siger Lone Paepke: ”Indtil videre holder de enkelte menighedsråd en del på at få det, der svarer til den andel man bidrager med. På lidt længere sigt er det tanken, at midlerne kan betragtes mere fælles og bruges efter de aktuelle behov”.

Der er også ændret på andre ting: F.eks. er der nu en fælles pris og standard for grandækningen. Graverteamet har valgt at dække gran på i fællesskab – Det har i sig selv været med til at standardisere grandækningen.

Kirketjenesten er skilt ud fra graverstillingerne

og er i stedet lavet om til deltidsstillinger. Disse stillinger har ikke været vanskelige at få afsat, idet der både i den unge og ældre generation er interesse for den type deltidsstillinger. Det har også været muligt at sammenlægge nogle funktioner således, at en meget lille stilling er blevet større. Ved omstruktureringen blev kirketjenerstillingen ved Tjæreby Kirke udvidet til også at omfatte Alsønderup Kirke.

Der er således lavet om på mangt og meget i Hillerød Provsti og flere af de traditionelle stillinger indenfor Folkekirken har ændret karakter.

”Det har været godt at få kolleger, men det der med at man har tid til at være grundig, er forsvundet fra jobbet” konkluderer Birgitte Bisgaard fra Alsønderup Kirkegård. ■

Samarbejde om den kirkelige administration

Samarbejdet om Det Fælles Regnskabskontor og Det Fælles Kirkekontor sker på frivillig basis og de enkelte sogne kan tilmelde sig den del af samarbejdet, man ønsker at deltage i. Et sogn kan således godt være tilmeldt det fælles Regnskabskontor uden at være med i samarbejdet om det Fælles Kirkekontor.

Det Fælles Regnskabskontor fører regnskaberne for 13 sogne og administrerer ca. 28 millioner kroner i 2011.

Det Fælles Regnskabskontor beskæftiger hvad der svarer til 2½ ansat.

Det Fælles Kirkekontor varetager den kirkelige registrering og administration for 13 sogne. Her arbejder 3 kordegne. De udlånes fra de sogne, de er ansat i.

Kordegnene deltager primært i søndagens højmesse i eget sogn, men har hele provstiet som arbejdsområde.

Det Fælles Kirkekontor koordinerer de kirkelige handlinger og den kirkelige betjening for en række af sognene i Hillerød kommune.

FÆLLES REGNSKABSKONTOR I AARHUS



Tekst og foto: Jens Dejgaard Jensen
(jdj@hvejsel.eu)



KirkekassererVest: Karen Scaldemose og Lene Lee-Andersen administrerer 39,4 mio. kr. for 10 menighedsråd.

KirkekassererVest er et samarbejde mellem en stor del af sognene i Århus Vestre Provsti. De to ansatte administrerer i 2011 budgetter for 39,4 mio. kr., heraf anlæg 7,8 mio. kr. Regnskabskontorets budget er 983.000 kr., kun 2,5% af det samlede budget.

Regnskab og lønadministration er en af de uomgængelige opgaver, alle kirker/kirkegårde er underlagt. Samtidig kræves der specielle kompetencer, som sjældent er nødvendige i den øvrige del af organisationen – dette gør opgaven velegnet til udlicitering, eller til samarbejde.

KirkekassererVest

I 2008 startede KirkekassererVest op med 4 sogne – det

er siden blevet til 10 sogne, som får lavet deres regnskaber og lønindberetninger på kontoret. Samarbejdet ledes af en bestyrelse hvor de deltagende menighedsråd udpeger et medlem hver.

I samarbejdets vedtægt er bl.a. nævnt disse formål:

- At udvikle og perfektionere effektive, retvisende og ensartede udformninger af budget, bogføring, rapportering, afslutning af regnskaber og øvrige regnskabsopgaver.
- At udmønte fordelene ved stordrift og effektivitet ved såvel ovennævnte kvalitetsforbedringer som i en økonomisk besparelse set i forhold til de samlede udgifter, der ville være ved en fortsat separat drift for hver kasse.

Poul Langagergaard, medlem af provstiuvalget og en af initiativtagerne til KirkekasserVest, bekræfter at formålene er blevet opfyldt: ”Bestyrelsen satte fra begyndelsen det mål, at vi efter 2 år ville spare 15% af de regnskabsudgifter, som sognene har haft hidtil. Det blev nået i 2010 – og i 2012 er besparelsen sat til 25%, så alle vores stordriftsmål er nået. Reelt set vil jeg mene, at besparelsen er endnu større, idet tidsforbruget i de større sogne reelt har været endnu højere, så et forsigtigt gæt er en reel besparelse på ca. 40% i 2012.”

Dankort – ja tak! Kontanter og checks – nej tak!

Karen og Lene på regnskabskontoret fortæller, at de deltagende kirkekasser skal gå ind på nogle betingelser, som

også er meget praktiske for regnskabsførere: Kontante beholdninger afskaffes – i stedet kan relevante personer udstyres med et dankort. Herved slipper kontoret for besværlige afstemninger af små kontante beholdninger ude i kirkekontorenes skuffer. Bare ét eksempel på en løsning, der gør arbejdet nemmere for regnskabsførerne, uden at livet bliver ringere for kirketjeneren der skal købe småting til sognegården.

Menighedsrådenes pligt i det daglige er at levere godkendte og attesterede bilag – herefter tager Karen og Lene over, sørger for betaling, bogføring osv. Kun regnskabsførerne har fuldmagt til kirkekassernes bankkonti. ■

Kirkegårdskort

- Opmåling
- Korttegning med EDB
- Informationssystemer
- Fremtidssikring
- Rådgivning
- Nummerering
- Protokoller

Landinspektørcentret A/S
Nygade 46, 7400 Heming, Tlf. 97 123688

Skælskør Anlægsgartnere A/S

LANDSKABSENTREPRENØRER

www.skag.dk Velkommen til en verden af grønne fingeraftryk.

SKÆLSKØR: T 58 16 47 00 - Teglværksvej 2B, Tystofte - 4230 Skælskør - kontakt@skag.dk
ØLSTYKKE: T 47 17 47 00 - Frederikssundsvej 235 - 3650 Ølstykke - oelstykke@skag.dk
ODENSE: T 66 11 47 04 - Peder Wessels Vej 17 - 5220 Odense SØ - odense@skag.dk
KALUNDBORG: T 58 16 47 00 - Flakagervej 36 - 4400 Kalundborg - kontakt@skag.dk

PRAKTISK Udstyr I PROFESSIONEL KVALITET

Felco – Löwe – ARS – Silky – Wolf Garten
& meget andet udstyr til det grønne område

Se hjemmeside eller bestil
gratis katalog 2009-10-11 (320 sider)

Dansk Skovkontor A/S | TLF 57 83 01 10
www.dansk-skovkontor.dk

Dansk Skovkontor A/S
Grundlagt 1950

WITTENBERG PLANTESKOLE

Dorrit & Palle Andreassen
Nørremarksvej 54
5690 Tommerup
CVR 61077014
Tlf 64 762270

Thuja & Buksbomhæk
til kirkegårde.

Se priser og aktuelle størrelser på:
www.wittenbergplanteskole.dk

Menneske - maskine - miljø

Belos har taget størst mulige miljøhensyn ved konstruktionen af alle Belos modellerne. Dieselmotorer fra Kubota, verdens førende producent indenfor bl.a. reduktion af udstødningsgasser, opfylder

EU-norm stage IIIA. Den effektive forbrænding giver ikke alene ekstremt ren udstødning, men også en god driftsøkonomi. Hver dråbe diesel udnyttes.



Trans Pro 3440

Intensivt udviklingsarbejde har resulteret i denne unikke Trans Pro 3440 model, der selvom kompakt er karakteriseret ved høj ydeevne. Den lever derfor fuldt op til professionelle brugeres krav til en komplet redskabsbærer med høj gennemtestet effektivitet og brugervenlighed. Førerhuset er markedets mest rummelige og skabt til lange arbejdsdage.

Trans Giant

Trans Giant er en god økonomisk investering med indbygget fleksibilitet og store anvendelsesmuligheder. Her er der overflod af kraft, så den kan anvendes hver dag året rundt. Hurtigt redskabsskift og høj transporthastighed minimerer spildtiden. Den høje tekniske kvalitet samt den gode driftsøkonomi giver effektive dage med lave timeomkostninger – året rundt.

Trans Pro 4560

Udviklingsarbejdet med Trans Pro 4560 er sket i nært samarbejde med vore kunder. Resultatet er en effektiv redskabsbærer, hvor også komfort og miljø er i højsædet. Trans Pro 4560 er en af markedets mest effektive og driftsikre redskabsbærere. Bosch Rexroth 2-trins motorer på samtlige hjul giver et højt start- og arbejdsmoment, samt en høj transporthastighed på 40 km/t.

Belos redskabsbærere har eksisteret som mærke i Danmark i mere end 25 år og har som importør af de svensk-prodicerede maskiner stået for kvalitet og driftssikkerhed. Fra marts i år er Belos blevet overtaget af Kärcher A/S, der er et datterselskab i Kärcher koncernen med hovedsæde i Tyskland og en omsætning på 1,4 mia. euro. Koncernen er repræsenteret i 192 lande, har 47 datterselskaber og 7.000 medarbejdere på verdensplan. Fusionen imellem Belos og Kärcher er ideel: Belos har lang tradition for udvikling og salg af redskabsbærere til bl.a. den grønne sektor og Kärcher har lang tradition for produktion af rengøringsmaskiner til både det professionelle marked og hobbysegmentet.

Find den nærmeste Belos forhandler på www.belos.dk. Rekvirer Belos brochurer på tlf. 70 20 66 67.



Kärcher Group

SALT

af Asger Christensen,
asger@hoersholmkirkegaard.dk

I skivende stund "Mens hele Danmark går og stønner i næsten tropiske varmegrader - Og der ikke er udsigt til bare en enkelt dråbe regn..."

Her bør vi måske tænke tilbage til de gode gamle dage, hvor Danmark var begravet i sne til op over skorstenene. Og ingen kunne komme frem. Der var snekaos; vi prøvede at holde vore kirkegårde fri for sne - Ved at rydde, gruse og salte, så det stadig var muligt at få foretaget begravelser.

De store mængder sne sidste vinter - og det at den var langvarig - gav store problemer rundt omkring, med at kunne skaffe salt nok. I starten gik det godt nok; der var bestilt det hjem, som vi normalt bruger. Men da så vin-



teren med frostgrader blev forlænget, begyndte saltet at svinde ind.

Pludselig skulle alle bruge salt, men der var ikke noget. Og hvis der endelig var noget, landede det i de gabende tomme kommunale lagre.

Med det i tankerne, bør vi i år være lidt tidligere ude, og få bestilt salt, urea, saltvand. Og beregne ud fra at vinteren bliver lige så langvarig og kold som sidste gang.

Og skulle vinteren så ikke blive lige så lang, eller så kold, som sidst? Så sidder vi måske tilbage og har ikke har brugt det hele. **Men fortvivl ikke: Så har vi også lidt til ægget.**



STAMA LØVSUGER

Forbedret model m bla. vendbar betjeningshåndtag - kompakt holder for sugeslange, 4 kraftige hjul sikrer stabilitet på ujævnt terræn.

GMR



GMR-maskiner a/s
Saturnvej 17, Horsens
Tlf 75 64 36 11
Fax 75 64 53 20



STAMA MINILÆSSER

Type D330 - her med frontskovl
Markedets mest manøvredegtige minilæsser. God stabilitet og meget lille venderadius
Fås fra 80 cm



STAMA EL-TRUCK

NY MODEL - 48 Volt
Med servostyring og kørellys
Værktøjsskuffe og 100 cm i bredde.
Fås med drejelad

STAMA KNÆK-TRUCK

Stama minitruck også kendt som knæk-truck. Fås benzin eller el-drevet og med hydraulisk tip.
Fås med drejelad



www.gmr.dk

STAMA

STENSBALLE

NESBO

SEKTOROPDELT MOMSAFREGNING



af Kirkegårdsleder Kurt Anhøj, Horsens Kirkegårde
ka.horsenskirkegaarde@mail.dk

Horsens Kirkegårde har med virkning fra 1. januar 2011 fået tilladelse til sektoropdeling af driftsaktiviteterne til henholdsvis Horsens Kirkegårde og Horsens Krematorium. Vi skal herefter indgive separat momsopgørelse for hver sektor. Havde tilladelsen været gældende i 2010 ville Kirkegårdene have sparet knapt 70.000 kr., i kraft af et større momsfradrag.

Sektoropdeling.

Efter momslovens § 38, stk. 3 kan SKAT efter forudgående ansøgning tillade, at fradragsretten for købsmoms i en virksomhed med flere sektorer opgøres særskilt for hver sektor. Virksomheder anses som bestående af flere sektorer når der

- er tale om flere adskilte virksomheder, registreret under et
- er forskellige driftsaktiviteter i virksomheden.

I tilladelsen til Horsens Kirkegårde er der desuden lagt vægt på, at aktiviteterne i de to sektorer principielt kan drives uafhængigt af hinanden.

Når der er givet tilladelse til sektoropdeling skal fradragsretten for købsmoms fastsættes sektorvis, og der skal føres særskilt regnskab for hver af sektorerne.

Nye regler for momsafregning

Spørgsmålet om sektoropdeling af kirkegårdens virksomhed blev interessant, da de nye momsregler for kirker og kirkegårde trådte i kraft 1. januar 2010. Det tidligere gennemsnitlige momsfradrag på 50 % af momsen på køb, der anvendes både til momspligtig og ikke momspligtig virksomhed, blev afløst af en variabel fradragsprocent. Fradragsprocenten bliver beregnet som størrelsen af det momspligtige salg divideret med størrelsen af det samlede salg.

Det betyder, at kirkegårde med en stor omsætning af momsfrie ydelser f.eks. kremationer får en lavere fradragsprocent, fordi den samlede omsætning bliver større. Det samme ville



Horsens krematorium

Nedenstående ses moms-beregningen for Horsens Kirkegårde i 2010 som den ville som ikke sektoropdelt og sektoropdelt. Som det ses stiger fradragsprocenten fra 49 til 75 efter sektoropdelingen.

Prisen for brændinger er steget til kostprisen i 2011. Merindtægten på ca 1 mio. kr. ville uden sektoropdeling have nedsat fradraget til 42%.

Beregning	ikke sektoropd. mio. kr.	sektoropd. mio kr.
Momspligtig omsætning	2,80	2,80
Krematoriets omsætning	2,00	0,00
Øvrig momsfri omsætning	0,90	0,90
Omsætning i alt	5,70	3,70
Fradrags%	49	75
Køb fællesmål	1,80	1,65
Købsmoms	0,36	0,33
Momsfradrag	0,18	0,25

gøre sig gældende, hvis man f.eks. gik fra skatte- til brugerbetalt gravkastning. Brugerbetalingerne gør den samlede omsætning større og dermed bliver fradragprocenten mindre.

Sektoropdelingen fjerner disse konsekvenser, fordi momsafregningen sker sektorvis.

Kirkegårdenes sektorer.

Formålskontoplanen, der blev indført med virkning fra 1. januar 2011 inddeler i et vist omfang såvel menighedsrådets samlede virksomhed som kirkegårdens virksomhed i sektorer på grundlag af forskellighed i aktiviteter.

Så vidt jeg kan se vil de fleste formål kunne opfylde kriterierne for at blive anset som en sektor.

Når flere kirkegårde drives sammen kan den enkelte kirkegård betragtes som en sektor på grund af den geografiske afstand. Særskilt momsafregning for hver kirkegård kunne måske have en betydning, hvis en af kirkegården er mere eller mindre historisk uden momspligtig omsætning af betydning.

Mange kirkegårde er ikke registreret med cvr nr. og dermed heller ikke momsregistreret.

I de tilfælde vil det formentligt være hensigtsmæssigt at opdele den samlede virksomhed i henholdsvis en kirke- og en kirkegårdssektor. Hvor kirke og kirkegård er fysisk adskilt er forudsætningerne for sektoropdeling umiddelbart opfyldt, og forskelligheden i aktiviteterne i kirke og på kirkegård kan begrunde en sektoropdeling, hvor kirke og kirkegård ikke er adskilt.

Kravet om, at hver sektor skal have sit eget regnskab er også i vid udstrækning tilgodeset i det nye regnskabssystem, og passer kontoplanen ikke umiddelbart med den ønskede sektoropdeling vil man kunne oprette et underformål.

Skal man sektoropdele

Krematoriet er oplagt som en selvstændig sektor på grund af dels krematoriets meget store omsætning og dels, fordi krematoriet kun lægger beslag på en lille del af fællesomkostningerne. Desuden skal krematoriet drives som en "hvile i sig selv virksomhed", hvor overskud skal henlægges som krematoriets egenkapital. Det gør det hensigtsmæssigt, at der ikke sker en sammenblanding af momsafregningen for krematoriet og kirkegårdens øvrige aktiviteter.

Disse særlige forhold gør sig ikke i samme grad gældende for andre aktiviteter på kirkegården. Det er ikke derfor ikke sikkert, at sektoropdeling vil være af samme værdi på andre områder – økonomisk og set i relation til det administrative ekstraarbejde.

Eksempelvis får man nok et højere fradrag ved at udskille en ikke momspligtig virksomhed. Til gengæld skal momsfradraget beregnes af et mindre beløb, fordi en del af fællesudgifterne skal tilskrives den udskilte sektor, hvor fradragprocenten er 0.

Som jeg ser det, må man på de enkelte kirkegårde foretage en beregning af konsekvenserne ved at opdele virksomheden i to eller flere sektorer. Det er relativt nemt gjort ved hjælp af kirkeministeriets skema til beregning af momsregulering. Der kan være lidt arbejde med at fordele fællesudgifterne på flere sektorer, men det sker allerede i stort omfang i det nye regnskabsskema. ■

Hvad gør man

- Den enkelte kirkegård skal individuelt ansøge SKAT om tilladelse til sektoropdeling.
- Ansøgningen fremsendes til den lokale skatteregion (husk at oplyse cvr. Nr.)
- Henvis til momslovens § 38, stk. 3
- Ansøgningen skal indeholde beskrivelse af aktiviteter m.v. i de ønskede sektorer
- Det skal godtgøres, at der er tale om flere sektorer: sektorerne er fysisk adskilt eller, der er tale om forskellige driftsaktiviteter
- Der bliver lagt vægt på, at sektorerne principielt kan drives uafhængigt af hinanden.
- Der skal kunne føres et selvstændigt regnskab for hver sektor.
- Man kan ikke forvente at få tilladelse med tilbagevirkende kraft.
- SKATS ekspedition af Horsens Kirkegårdes ansøgning to ca. 3 måneder
- Er der tvivlsspørgsmål kan det anbefales at kontakte SKAT telefonisk.

**-beskæring
-plantning
-fældning
-flytning**

Træ

rodfræsning og rådgivning





Tree Care ApS
 Ingegårdsvej 11 · 4340 Tølløse
 Fax: 59 18 69 77
 www.ks-treecare.dk
 E-mail: ks@ks-treecare.dk



Steen Kristensen Tlf.: 59 18 50 77
 Kim Poulsen Tlf.: 43 45 11 90

GRAVSTEDSAFTALE INDBERET- NINGSS OG ADMINISTRATIONS SYSTEMET – GIAS



af Jens Zorn Thorsen,
jeztho@gmail.com



GIAS

Det er for nylig besluttet at Brandsoft-EG A/S skal stå for leveringen af det nye GIAS system, som er et nyt indberetningssystem til flerårige gravstedsaftaler. Systemet er beskrevet af Kirkeministeriet, men skal udvikles og afprøves før det kan tages i brug på kirkegårdene. GIAS forventes taget i brug om et års tid i efteråret 2012.

Fremover indtaster kirkegårdene den endelige aftale, i modsætning til i dag, hvor det er stiftsadministrationen der sørger for indtastningen. Optrækningen kommer fortsat til at være stiftsadministrationernes opgave, men i et fælles fakturacenter i et eller flere af stiftsadministrationerne.

For de menighedsråd som ikke ønsker det, eller ikke selv kan løfte opgaven, bliver der mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med andre kirkegårdsadministrationer, provstier, stifter, forretningsfører eller lignende om indtastning og indberetning af nye gravstedsaftaler.

Legataftale blanketten på papir erstattes af en ny elektronisk blanket og et fællesarkiv. Alle flerårige gravstedsaftaler, herunder aftaler med tvungen vedligeholdelse, vil få et entydigt nummer. Provstierne bliver fremover ansvarlige

for vedligeholdelsen af priskataloget, som afløser de årlige reguleringsmeddelelser.

Formålet med det nye GIAS system er at fjerne unødige kontroller og på samme tid give både kirkegårds- og stiftsadministrationerne fælles adgang til oplysninger om samtlige gravstedsaftaler. I dag kontrollerer en medarbejder i stifterne manuelt, at taksterne og beregningen af aftalen er korrekte. Fremover vil udgangspunktet være, at samtidig med at gravstedsaftalen udfyldes, sikres at de korrekte takster i takstdatabasen benyttes – hermed bortfalder stiftets kontrol. Samtidig oprettes gravstedsaftalen i arkivet. Når aftalen er betalt, registreres dette automatisk i arkivet og kirkegårdsadministrationen, så der kan oprettes en vedligeholdelsesaftale i den lokale gravstedsdatabase.

Tilbudsfasen, herunder kundens accept og postforsendelse, som i dag varetages af Kirkegårdsadministrationen, afskaffes og erstattes af en mere effektiv arbejdsgang.

Vejen til indberetning af en gravstedsaftale

Læsevejledning: Begynd ved borgerikonet og følg tallene fra 1 - 10

KIRKEGÅRDSGARTNERASSISTENT

Bliv kirkegårdsgartnerassistent
på 25 uger og 1 dag



Grønne anlæg, planlægning af plejeopgaver - 42844

2 uger

Kendskab til bøgerne:

- Normer og vejledning for anlægsarbejde 2010
- Pleje af grønne områder DA
- Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift
- Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde

Kursusindhold:

- Vejledning for driftspersonalet i forhold til centrale arbejdsopgaver
- Arbejdsprocesser
- Udførelseskrav - vejledning

Kursusdatoer:

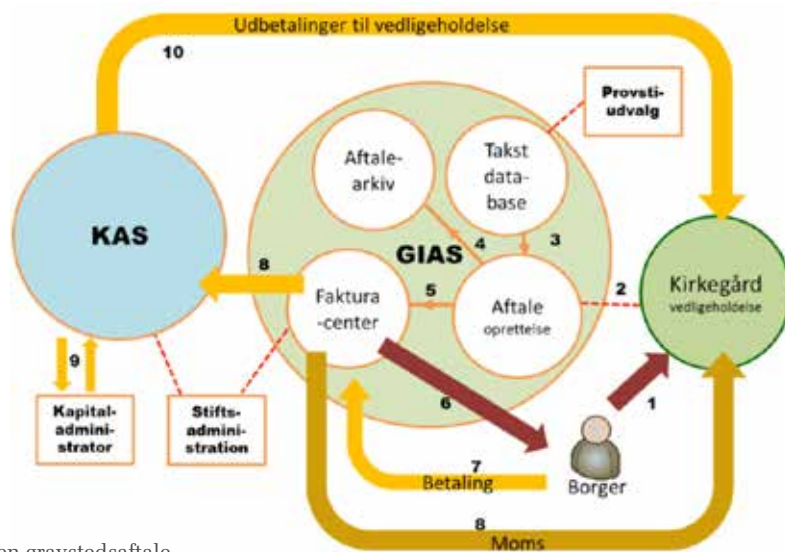
06.02.12 - 17.02.12
13.02.12 - 24.02.12
20.02.12 - 02.03.12



Yderligere oplysninger og tilmelding til:

Kursussekretær Ane Pedersen
76 37 37 91 • ap@amusydk.dk





Figur 1. En borgers køb af en gravstedsaftale

01. Borgeren henvender sig på kirkegården for at købe en aftale om gravstedsvedligeholdelse.
02. Efter at have aftalt med borgeren, hvad han/hun vil købe, åbner medarbejderen sit aftaleoprettelsesmodul i GIAS (hvis man har et Kirkegårdssystem, vil det være her). I aftalemodulet indberettes købet i en intelligent blanket, som løbende understøtter indberetningen.
03. Den intelligente blanket henter de tilgængelige varer og priser i en takstdatabase, hvor kirkegårdens varekatalog findes.
04. Aftalen får tildelt et nummer, og en kopi af den udfyldte aftale lægges i et aftalearkiv.
05. Aftalen sendes til fakturering.
06. Fakturaen udsendes til borgeren. Hvis borgeren ikke betaler til tiden, igangsættes en rykkerprocedure af Fakturacenteret.
07. Borgeren betaler fakturaen.
08. Betalingen modtages i Fakturacenteret, hvorfra

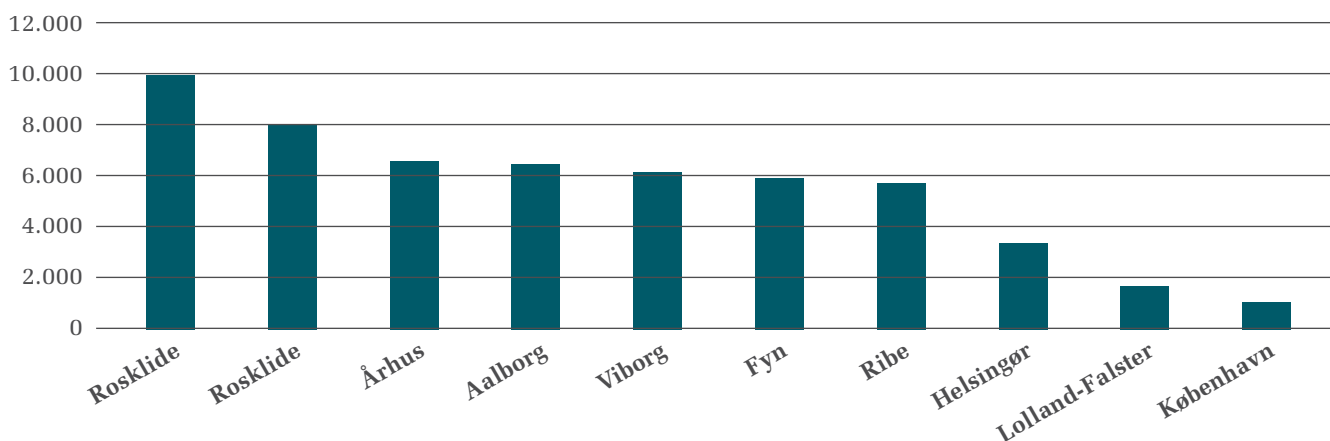
momsdelen af beløbet sendes til menighedsrådet, mens resten sendes til KAS (Kapitaladministrations-systemet), hvor det indgår på menighedsrådets indlånskonto for gravsteds kapitaler.

09. I KAS holdes styr på stiftsmidlerne, herunder på indlån, udlån og forvaltning af midlerne. Den sidstnævnte opgave er outsourcet til professionelle kapitalforvaltere, derfor indbetales løbende til en kapitaladministrator, som sørger for placeringen af pengene og sender udbyttet retur til KAS.
10. To gange om året udbetaler KAS renter til menighedsrådet af det indlånte beløb, og for gravsteds kapitalerne (gravstedsaftalerne) udbetales der årligt en rate af beløbet med henblik på vedligeholdelsen (for en 10-årig aftale udbetales en tiendedel i ti år).

Regnskabsdelen

Der blev i 2009 omsat for kr.3,7 mia., svarende til 54.731 aftaler således fordelt:

Antal gravstedsaftaler indgået i stifterne i året 2008-2009



Fra 2011 vil både forpligtelsen og tilgodehavendet vedrørende gravstedsvedligeholdelserne, fremgå af kirkekassernes regnskaber, så der er gennemsigtighed om det enkelte menighedsråds forpligtelser.

Menighedsrådene får 2 gange årligt udbetalt renterne af kapitalerne og kvartalsvis modtager menighedsrådene også selve indbetalingen for udløbne gravstedsaftaler eller årets rate for aftaler indgået fra 2007 og frem.

Nu pålægges ren- og vedligeholdelsesaftaler moms, og der sker en månedlig/kvartalsvis afregning fra stifterne til menighedsrådet af momsbeløbet. Ved en omlægning undgår man, at momsen først skal omkring stiftet, før den kan afregnes, hvilket indebærer en forenkling og reduktion af muligheden for fejl.

FDK har været repræsenteret i arbejdsgruppen omkring GIAS

FDK har været repræsenteret i den arbejdsgruppe, som har støttet kirkeministeriets arbejde i formuleringen af

GIAS beskrivelsen. Og i det videre arbejde med udvikling og afprøvning af GIAS vil FDK sammen andre relevante repræsentanter for brugerne, ligeledes være repræsenteret i en eller flere arbejdsgrupper.

Det begyndte med et behov for udskiftning af Stiftsadministrationernes økonomisystem SØS.

Det er nu endt med en ny opdeling af opgaverne mellem kirkegårds- og Stiftsadministrationerne, to nye EDB systemer: KAS (Kapitaladministrationssystemet) og GIAS (Gravstedsaftale Indberetnings og Administrations Systemet), samt en centralisering af stifternes kapitaladministrationsopgaver.

Kilder:

Informationsbrev til Stiftsrådene fra KM It-kontor. d.d. 24 juni 2011

Notat fra KM om udskiftning af Stifternes økonomisystem d.d. 22 juni 2011

Notat fra KM om decentralisering d.d. 1 september 2010. ■

 **Norcar DK**
tlf. 9621 9020

Den perfekte hjælper på kirkegården:

Norcar 755



- Knækstyret
- Har ekstremt snæver venderadius
- Konstrueret med henblik på ergonomi og sikkerhed
- Alle funktioner styres fra et joystick
- Minimal belastning af underlaget
- Smidig i trange omgivelser
- 4-hjulstrukket
- 20 hK Kubota dieselmotor
- Lav egenvægt
- Stort redskabsprogram, bla. Løvsuger - Gangriver - Gravstenstang m.m.

Læs mere på www.norcar.com



Ring for nærmere info eller demo af maskinen.

BRANDSOFT

Komplette IT-løsninger
til kirker og kirkegårde



www.brandsoft.dk

Industrivej Syd 13 C · 7400 Herning · Tlf. 9928 3565



For den professionelle bruger

Knækstyrede CATMAN handy transporter - runder alle hjørner



* Hydrostatisk drift * Servostyring * Bredde kun 80 cm * Drejelad med hydraulisk tip - ladmål 125x80 cm * Praktisk skifteladssystem for jordkasser løvsuger, løvcontainer eller andre ladtyper.



Skifteladsløvsuger på CATMAN transporter.



CATMAN løvsuger i lift med 0,5 m3 container.



CATMAN løvsuger på trailer med 0,5m3 container



Mobil løvsuger, hydrostatisk fremdrift.



Løvsuger for traktordrift.



Montering på bagsmæk.



For bugsering.



Bredsugestuds med omskifter - hurtigskift fra slange til bredslug.

Effektiv løvsugning er CATMAN's speciale - Alle løvsugere har knive til findeling af opsuget materiale.



ØKO river, bugseret, i lift eller i trepunktsophæng.



Ukrudtsrive justerbar i bredde.

Fabrikation: **J.N.Jensen & Sønner ApS**
6534 Agerskov - Tel. 74833108
www.catman.dk

CATMAN har de optimale løsninger

KIRKEGÅRDEN PÅ CHRISTIANSØ



Tekst og foto af Jørn Skov,
tonder-kirkegaard@mail.tele.dk



Kirkegården på Christiansø er et af de få eksempler på, hvordan de danske kirkegårde blev indrettet i slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet.

Ertholmene er en lille øgruppe der ligger ca. 20 km. nord for Svaneke på Bornholm. Den består af 3 øer; Christiansø, Frederiksø og Græsholmen samt en del mindre, ubevoksede klippeskær. Kirkegården på Christiansø blev indviet d. 25. oktober 1684.

Før 1864 fandtes formentlig ikke en fast bosiddende befolkning på Ertholmene. Øerne havde primært været brugt som skjul for sørøvere og som sommerhavn for fiskere fra Bornholm, Skåne, Blekinge og Nordtyskland.

Bornholm og Ertholmene var under svensk herredømme i en kort periode efter 1658, hvor Danmark måtte afstå alle sine besiddelser øst for Øresund til Sverige. En vellykket bornholmsk opstand gjorde atter Bornholm og Ertholmene danske. Den enevældige Kong Christian V besluttede derfor at opføre et militært anlæg – verdens første flådebase - på Ertholmene.

Kong Christian V var ikke beskeden: I anledning af fæstningens grundlæggelse lod han fremstille medaljer med flg. tekst: "Ertholmene hidtil Fiskernes Tjenerinde Nu Østersøens Beherskerinde Hidtil ugæstfri ved sine Klipper Utilgængelig ved sine Skær Nu 1684 ved Chr. Den V.s mere end herkuliske Bedrift Østersøens Beskytterinde De søfarendes Tilflugt, Rigernes Pryd, Fra sin klippeborg aver den fjendtligheden Venner modtage den mildt Kaldes herefter Christiansø"

Behovet for begravesplads

på Ertholmene opstod i forbindelse med opførelsen af dette fæstningsværk, hvor der i perioder arbejdede op mod 450 mand med byggeriet. Udover den stadig aktive

kirkegård på Christiansø, blev der også foretaget begravelser på Frederiksø og Græsholmen. Den 2. december 1684 blev der indviet en kirkegård på Græsholmen - formentlig pga. pesten: I 1685 blev der – i løbet af et par uger - begravet 38 pestofre på Græsholmen. Ofrene for en kolera epidemi i 1853 blev begravet på Frederiksø. I 1811 blev der igen indviet en kirkegård på Græsholmen. Den blev dog hurtigt opgivet og Græsholmen er i dag et fuglereservat, der er lukket for offentligheden.

Fra fæstning til civilt samfund

Den militære fæstning udviklede sig til et lille samfund, efterhånden som anlægget blev udvidet og der blev bygget boliger til kommandørerne og de gifte soldater. En folketælling fra 1810 viser et befolkningstal på 829.

I 1855 blev Fæstningen Christiansø nedlagt. Havnen skulle dog stadig fungere og for at bygningerne ikke skulle forfalde, tillod Ministeriet i 1863, at tidligere soldater kunne flytte tilbage som fiskere. Det blev grundlaget for det civile samfund, som stadig fungerer på Ertholmene. Øerne ejes af den danske stat, hører under Forsvarsmini-

steriet og har intet tilhørsforhold hverken til kommune eller region. Selvom vi som turister alene opfatter Christiansø som en turistperle, er der i dag 105 indbyggere på øen, hvoraf de 25 er børn.

Kirkegård på klippegrund

Jordlaget på Ertholmene er de fleste steder meget sparsomt. I de perioder, hvor der blev bygget på fæstningsværket, blev der fragtet jord til øerne som ballast på de skibe, der sejlede med byggematerialer. Dette gælder også jorden på kirkegården.

Kirkegården på Christiansø er - ligesom alle øerne i Ertholmene - ejet af staten, og bliver administreret af Forsvarsministeriet.

”At drive en kirkegård på klippegrund, giver naturligvis nogle udfordringer, fordi jordlaget over klipperne ikke alle steder er et tilstrækkeligt tykt, til at opnå den nødvendige dybde af gravene” fortæller Peter Riis, der er administrator for Ertholmene. Han er ansat af Forsvarsministeriet og fungerer som økonomichef, socialchef, personalechef,



For at blive begravet på kirkegården på Christinansø, skal man bo – eller have boet – på Ertholmene. Der findes 46 helårs lejeboliger på Ertholmene. Disse udlejes til folk, der enten er ansat i administrationen eller driver virksomhed på øerne.



De første mange år (1685 – 1821) holdt Christiansø Kirke til på mellemste dæk i Store Tårn. I 1821 blev kirken flyttet til dens nuværende placering i en bygning, der oprindeligt var blevet opført som våbensmedje i 1813. Øen har ikke egen præst og organist, men to gange om måneden kommer en præst fra Rønne og en organist til øen for at afholde gudstjeneste. I 1805 blev Danmarks første spejlfyr installeret i toppen af Store Tårn

politimyndighed, giftefoged og meget andet.

Kirkegården rummer 28-30 dobbelte kistegrave, samt et antal urnegrave langs muren, der omkranser kirkegården. "Heldigvis sker de fleste nedsættelser som urner, den seneste nedsættelse foregik i 2009" siger Peter Riis.

Fredningstiden på kistegravene er 30 år, hvilket ofte er for lidt, fordi kirkegården ligger på en knold og jorden dermed er meget tør og samtidig grovkornet. "Så vidt det er muligt, forsøger vi at undgå kistebegravelser i de gamle grave, før der er gået noget længere tid end de 30 år. Brug af f.eks. egetræskister ville ikke kunne tillades her; de ville aldrig forgå" forklarer Peter Riis. "I et lille samfund hvor alle kender alle, kan det også være en speciel oplevelse at grave en ny grav, fordi man ofte har kendt den, der tidligere blev begravet i gravstedet" fortæller han.

En charmerende lille kirkegård

I 2010 blev kirkegårdens 91 gravsten fotograferet, og de tilgængelige oplysninger om de 136, der er begravet i disse gravsteder, kan findes på <http://www.dki-01.dk/christiansoe/>.

Som det fremgår af billederne er det en lille charmerende kirkegård, som man ikke må undlade at besøge når man er på Christiansø. Den ligger, som den udviklede sig i tiden hvor de græsklædte grave blev afløst rækkegrave og gravstederne blev til små haver. Her blev udviklingen til rækkegrave ikke fuldendt, og man kan derfor se de forskellige størrelser grave liggende mellem hinanden. Kirkegården er dermed et af de stadig færre eksempler på, hvordan de danske kirkegårde blev indrettet i slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet. Forhåbentlig vil den fortsat blive anvendt som kirkegård og blive bevaret i sin nuværende form. ■

BEGRAVELSES SERVICE - NY APP TIL IPHONE

Ny iPhone App fra Begravelses Service giver svar på spørgsmål om livets afslutning. Applikationen, der er den første af sin art i Europa, indeholder en lang række opdaterede informationer om mange praktiske og juridiske aspekter ved dødsfald og i forbindelse med begravelse og dødsbehandling i skifteretten. Eksempelvis kan man via applikationen finde information om, hvordan man registrerer sig som samboende hos ATP. Applikationen, Begravelses Service, giver naturligvis også adgang til de informationer, der anvendes til en begravelse. Ud over at give adgang til www.begravelses-service.dk, giver den også direkte adgang til at orientere sig om kister, urner, blomster, dødsannoncer m.m.

Applikationen Begravelses Service kan downloades på Apples App Store og www.begravesservice.dk. Den fungerer både til iPhone og iPod Touch.

"Vi ser nu frem til at få ris og ros på applikationen, og arbejder på en version 2, hvor vi giver mulighed for at andre bedemænd og organisationer, kan komme med" siger direktør Peter Thomasen fra Begravelses Service, der står bag applikationen.

Kilde: Pressemeldelse fra Begravelses Service



LAVTEKNOLOGI DER VIRKER! HJULHAKKEN MED MOTOR



Tekst og foto: Jørn Skov,
tonder-kirkegaard@mail.tele.dk



Kørehastigheden er mellem 4 og 5 kilometer i timen.



Arbejdsdybden på skuffejernet kan reguleres

Vi står løbende overfor to krav i kirkegårdsdriften: For det første at vi hele tiden skal blive mere og mere effektive (læs: Lavere omkostninger) og for det andet at der hele tiden er fokus på, at vi forbedrer arbejdsmiljøet til gavn for medarbejderne. Ofte søger vi derfor at gå nye veje, men løsningen kan også være at gå tilbage og genfortolke gamle metoder, redskaber eller maskiner.

Hjulhakken er mere end 100 år gammel, og har tidligere været meget brugt til ukrudtsbekæmpelse indenfor gartneriet, specielt i grønsags- og planteskoleproduktionen. Den sælges i dag af Dansand A/S, men den ses sjældent anvendt. I Tønder har vi gennem de senere år brugt den på gangene, som et supplement til at bruge skuffejern. Det er hårdt at skubbe hjulhakken gennem faste gange, ligesom det også er hårdt at bruge et skuffejern.

Sidste sommer besluttede vi at få hjulhakken motoriseret. Til det formål købte vi en Husquarna T50RH fræser. Fræseraggregaterne blev afmonteret og på drivakslen blev

der i stedet monteret et sæt tvillinghjul med en udvendig bredde på 30 cm. Det giver 'fræseren' en kørehastighed på mellem 4 og 5 km/time, og med tvillingmonteringen af hjulene kører den stabilt, også selvom den kører på ujævnt terræn.

Endvidere afmonteredes støtthjulet bagpå fræseren, og i et nyt ophæng blev der placeret et 35 cm. bredt skuffejern fra en hjulhakke. Det har vist sig, at det var nødvendigt at forstærke topstykket på skuffejernet, da det gennem brug efterhånden blev bøjet. Arbejdsdybden på skuffejernet reguleres af en spindel, og derved er det muligt at regulere hvor jordsøgende skuffejernet skal være.

Efter at have brugt den nye, motoriserede hjulhakke siden august 2010, kan det konstateres, at hjulhakken laver et rigtig godt stykke arbejde, og at medarbejderne er særdeles glade for den lettelse af arbejdet med at skuffe gangene, som den har medført. ■

LEJ EN KISTE

Man kan leje en flot brudekjole eller en stor limousine til brylluppet. Nu er det også muligt, at leje en kiste, der er en statsmand værdig...

Den internetbaserede bedemandsforretning, BedreBegravelse.dk tilbyder udlejning af en stor egetræssarkofag. Egetræssarkofagen kan rumme en specialfremstillet inderkiste. Inderkisten er en meget enkel kiste, der er udført i ubehandlet fyrretræ. Den leveres med fuld polstring, madras, lagen, hovedpude og dyne.

Den afdøde kistelægges i inderkisten, der efterfølgende kan henstå i kapel eller kølerum, indtil den bliver placeret i Egetræssarkofagen. Efter mindehøjtideligheden, køres kisterne til krematoriet, hvor inderkisten tages ud.

Egetræssarkofagen står i afdelingen i Brøndby, mens inderkisterne er placeret flere steder i landet, så kistelægning kan finde sted med det samme – uafhængigt af Egetræssarkofagen.



Endnu har Egetræssarkofagen ikke været i brug. Per Holm, der er administrerende direktør og ejer af BedreBegravelse.dk, vil se tiden lidt an, før han tager stilling til om projektet skal fortsætte og evt. udvides med flere kister til udlejning.

En afstemning på Kristeligt Dagblads hjemmeside, har vist en overvejende positiv modtagelse af initiativet.

AF-EL-TRUCKS

Lad A-Flensborg i Herning løse deres interne transportproblemer



Type EL-P-24

- Træk på bærehjul
- El-hydr. tip af lad
- Servicefrie batterier

Kontakt os for yderligere oplysninger - demonstration uden forbindelse

Ny 48 Volt motorteknologi



Type PM-PARK

- Handy og lille venderadius
- Robust og enkelt opbygget
- Kan også leveres med Honda benzinmotor.



A. FLENSBORG HERNING MASKINFABRIK A/S
MØRUPVEJ 13 7400 Herning
Tlf. 97126300 Fax. 97221283 www.af-truck.dk

Nem at holde, smuk at kigge på...
Udsigt til et flot resultat!



R54VE

- 2,4kW ved 2800 o/min
- 4-takts Briggs & Stratton
- Motorens slagvolumen 190ccm
- Nøglestart
- Klippebredde 54 cm
- Klippehøjde 2,1-10,4cm, 7 positioner
- Klipperskjold af aluminium

C52KS

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart
- Klippebredde 52 cm
- Klippehøjde 3,1-7,1 cm, 5 positioner
- Klipperskjold af aluminium m. stålforstærkning

R47KB

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart-knivkobling
- Klippebredde 47 cm
- Klippehøjde 2,0-8,0 cm, 7 positioner
- Klipperskjold af aluminium

JX90CB

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart-knivkobling
- Klippebredde 54 cm
- Klippehøjde 1,7-8,5 cm, 8 positioner
- Klipperskjold af aluminium m. stålforstærkning

JS63V

- 3,2kW ved 2800 o/min
- 4-takts Briggs & Stratton
- Motorens slagvolumen 190ccm
- Snorstart
- Klippebredde 53 cm
- Klippehøjde 2,0-9,7 cm, 7 positioner
- Klipperskjold af stål

JX90CB



nellemann

Nellemann Agro AS
Egeskovvej 2, 2665 Vallensbæk Strand

Telefon 43 73 64 00
Telefax 43 73 71 62
E-mail info@nellemannagro.dk
www.johndeere.dk

”EN GOD STAUDE TIL KIRKEGÅRDEN”



af Tommy Christensen,
tc@svendborg-kirkegaarde.dk



Rudbeckia fulgida 'Goldsturm' er meget dekorativ; både under blomstringen og i vintertilstand. ”PRØV DEN”

Rudbeckia – Solhat

Her på Svendborg kirkegårde har vi haft meget stor glæde af en meget lille investering for små 15 år siden. Vi købte 105 stk. Rudbeckia fulgida 'Goldsturm' som er den absolut mest dyrkede solhat. I 1997 tilplantede vi et lidt atypisk formet, nedlagt familiegravsted, strategisk godt beliggende med denne staude. Disse 105 planter og alle deres børn har vi som sagt haft utrolig meget fornøjelse af lige siden.

Rudbeckia fulgida 'Goldsturm' bliver ca. 60 cm. høj og er stiv og rank og plantet mange sammen er de store gule plamager en fryd for øjet imellem alt det stedsegrønne i august – september. I vintertilstand står den stadig stiv og rank og de sorte blomsterknapper er utroligt dekorative

både med og uden rimfrost. For at bevare blomsterrigdommen vil den gerne deles og flyttes efter 3 – 5 år på samme sted. Der findes en del arter, nogle meget høje, som - lidt ærgerligt, for de er rigtig flotte - ikke dyrkes så meget mere.

En tør sommer kan solhat godt komme til at hænge lidt med ørene, dog uden at tage varig skade og man kan heller ikke sige at den er særligt fugtighedskrævende. Rudbeckia hører til kurvblomstfamilien og er vildtvoksende i Nordamerika. Det naturlige voksested for Rudbeckia er fortrinsvis fugtige områder bl.a. ved vandløb, men i haven er de tilfredse når blot de står solrigt i lerholdig og god havejord. Rudbeckia er velegnet til afskæring, men man kan opleve at den driller ved ikke at ville trække vand. ■

TOMMY CHRISTENSEN

Jeg har været ansat i folkekirken i 16 år som kirkegårdsleder, et job jeg fik på grund af min grønne baggrund.

af Tommy Christensen, tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Jeg er 58 år og har arbejdet med det grønne siden jeg var 16 år. De første par år ved landbruget, inden jeg gik i lære som væksthushavter. Efter læretiden og et par års ansættelse som gartner, fandt jeg snart ud af at det ikke var væksthushavteri, jeg ville basere min fremtid på.

Fra Aalborg Parkvæsen...

Jeg søgte ind til Aalborg parkvæsen og blev ansat. Her var jeg i 3 år, hvor jeg havde et lille sjak som udførte forskellige anlægsarbejder og projekter. I 1980 blev jeg ansat som kommunegartner i Sejlflod kommune, en lille kommune lige øst for Aalborg, hvor vi i starten var 3 faste medarbejdere og en håndfuld langtidsløst, som de kaldtes dengang.

Til Sejlflod kommune...

Her var det bare på med vanten, udfordringerne og opgaverne var rigtig mange, og den politiske opbakning var meget stor. Den lille kommune havde ikke før haft en gartnerafdeling, så vi gjorde med det samme en forskel.



"Jobbet som Kirkegårdsleder i Svendborg kan være en barsk omgang". Fuld krigsmaling til en af de årlige teaterforestillinger på Assistens Kirkegård i Svendborg.



Sådan laves en fiks lille blomsterkrukke (Svendborg kirkegård)



I 1993 blev jeg ansat som slotsgartner på Egeskov Slot. At være slotsgartner er ikke et job, men en livsstil i et helt specielt miljø.

Foto: Malene Thyssen, GNU Free Documentation License

Klar til urnenedsættelse Svendborg Kirkegård.

Uden de helt store investeringer, fik vi struktur på kommunens grønne områder og ret hurtigt blev en håndfuld langtidslødige til 30; der var stor arbejdsløshed i 80'erne. Gartnerafdelingen i Sejlflod kommune blev et populært sted at være, det var nærmest lige før at folk opsagde deres gode arbejde for at kunne komme i betragtning. Områdemæssigt var kommunen temmelig stor og den landskabelige forskel ligeledes: Kyst langs Limfjorden, kyst langs Kattegat, Lille Vildmose, frodig agerjord og skovklædte bakkelandskaber. Her var alt hvad hjertet kunne begære. 12 bysamfund hvoraf de 3 var store, 7 idrætsanlæg og små parkanlæg. Små blomsterhjørner og plantebede dukkede op i en lind strøm - Jo det var 10 dejlige år, hvor jeg lærte rigtig meget. Jeg gjorde meget ud af at efteruddanne mig i denne fase, ellers har meget af min tilværelse været præget af "learning by doing".

Via produktionsskolen "Natur og Miljø"...

Den kommunale afmatning efter de hektiske 80'ere gjorde at jeg sagde ja til en ny udfordring; nemlig at deltage som en del af et undervisningsteam, der skulle etablere en produktionsskole - "Natur og Miljø" - i Svenstrup i Aalborg kommune. En stor rummelig ejendom med tilhørende jord blev omdannet til en velfungerende institution, hvor storbyens utilpassede ungdom kunne komme og få sol i ansigtet og sul på kroppen. Det skete ikke så

sjældent, at vi hentede dem i deres seng hvis det kneb med at komme op. Sammen med en kollega stod jeg for biodynamisk grønsagsdyrkning, væksthus og anlægsgartneri. En biolog og en forstmand tog sig af naturplejen, og en forhenværende skolelærer tog sig af smådyrsproduktion. Efter et års tid i pleje på "Natur og Miljø", som jo havde en meget velfungerende køkkenfunktion, var de unge klædt på til at gå ud i livet med et andet syn på tilværelsen.

Over Egeskov Slot...

Hvis der var noget der skulle kunne få mig væk fra det dejlige Østthimmerland måtte det være Fyn og det var lige hvad der skete. I 1993 blev jeg ansat som slotsgartner på Egeskov med alt hvad dette indebar, og det var slet ikke så lidt. At være slotsgartner er ikke et job, men en livsstil i et helt specielt miljø. Dagen efter min 40 års fødselsdag kørte Lene og ungerne mig til Egeskov, hvorefter de returnerede til det Nordjyske: Der var jo en ejendom der skulle sælges og ting der skulle gøres færdig før de kunne følge trop. Og af en eller anden grund var de slet ikke så begejstrede som jeg var. Så jeg boede alene i gartnerboligen i et halvt års tid, fra februar til en gang i juli måned. Jeg studerede frøkataloger med Grevinden og arbejdede 24 timer i døgnet for at klare alle opgaver, før portene kunne åbnes for turisterne 1. maj. Vi produ-



Mindelunden Svendborg Assistens Kirkegård.



Slotsgartnerens Fie i den gule have (Egeskov Slot)



Stemmingsbillede fra vandhaven på Egeskov Slot.

cerede 250 forskellige kulturer til udplantning i havens mange forskellige rum. En meget lærerig fase af i mit gartnerliv havde taget sin begyndelse. Jeg havde meget dygtige medarbejdere til rådighed og Svend Pedersen, den gamle slotsgartner, blev min meget gode ven. Om det var held eller hvad, så havde vi succes med stort set alt i min tid på Egeskov. Vi anlagde en meget velassorteret have med krydder- og lægeurter, ligeledes blev der i gården ved herskabsstaldene, anlagt en meget smuk rosenhave med et stort spejlbassin som det centrale. Opgaverne var som sagt mange og meget forskelligartede. F.eks. blev jeg af Grevinden bedt om at komme op på slottet en sen aften, da der - igennem en af de mange skorstene - var kommet en due ind i hendes sovekammer. Jeg smed træskoene og jagtede kræet i den store fine himmelseng. Slotsgartneren var herre over vandstanden i voldgraven, og hvis det kiksede kunne grevskabet hurtigt få våde fødder på slottet og sådan var der så meget; det var slet ikke kedeligt.

Til Svendborg Kirkegårde

En ny generation holdt sit indtog på slottet og forskellige måder at anskue tingene på, den ny grevinde og slotsgartneren imellem, gjorde at han sagde til grevskabet, at de måtte finde sig en ny: Han ville prøve noget andet og nyt.

Hvor går man hen efter og finder faglig udfordring efter Egeskov? Lene og ungerne ville ikke trækkes rundt i manegen en gang mere: Det var meldingen og de var jo heldigvis blevet endog meget glade for deres tilværelse som fynboer. Endnu engang blev jeg tilsmilet af medgang og held, og efter en lille smuttur til Otterup som kirkegårdsleder, fik jeg jobbet som kirkegårdsinspektør i Svendborg og min lykke var gjort. 2 store og smukke kirkegårde danner i dag rammen om mit gartnerliv og med en visionær og nysgerrig kirkegårdsbestyrelse er der stadig meget gang i de faglige udfordringer. Svendborg kirkegårde er byens parker og bliver, af vores dygtige medarbejdere, passet og plejet som sådan, så det er ikke kun pårørende, der strækker ben her. Oveni den grønne udfordring, har jeg med dette job også fået en helt anden udfordring; nemlig at støtte og rådgive mennesker, der har mistet en af Deres nærmeste. Selv om det kan være endog meget trist lige i nuet, er det en god fornemmelse når man føler man har gjort det rigtige. Når venskaber opstår og man ser smilet komme tilbage til mennesker der har mistet, er det blot en ekstra bonus.

Hvad en ganske almindelig gartneruddannelse dog kan bringe med sig. ☺

7.000 VARER - 1 LEVERANDØR



Dan-Sand

DSN A/S · TLF: 96 56 41 00 · E-MAIL: INFO@DANSAND.COM · WWW.DANSAND.COM



**Gianni
Ferrari**

Plæneklippere med stort
tilbehørsprogram

PG

TURBOGRASS



Klippebredden på de viste modeller er henholdsvis 126 cm og 130 cm

GIANNI FERRARI PLÆNEKLIPPERE

Markedets absolut bedste opsamlermaskiner
gør det nemmere og sjovere at klippe græs

Vi står gerne til rådighed
for yderligere oplysninger
eller en demonstration

ATCO DANMARK
WIKEL HANSEN

Østerbyvej 23, Gamborg, 5500 Middelfart
tlf. 64 40 30 18 – fax 64 40 36 12

E-mail: atco@atcodanmark.dk – www.atcodanmark.dk

Grillo®



FD 1100

Nyeste model med nyt sugesystem
for optimal opsamling af græs og løv.
900 l beholder med højtip.
Minimal venderadius.



FD 220/280

To modeller af frontmonterede
klippere med opsamler til mindre
og mellemstore arealer, hvor god
opsamlingssevne og smidighed er et krav.



Bee Fly

Effektiv og særdeles manøvreedygtig
maskine for opsamling af græs og løv.
Fås i flere variationer og størrelser.



FX 20 Zero Turning

Nyeste frontmonterede Zero Turning klip-
per. Hurtigt skift fra friklip til bagudkast.

KIBA
PARKMASKINER

Skolevej 30 · Drastrup
8960 Randers SØ
Tlf. 70 25 00 20 · Fax 70 25 00 30
www.kiba.dk · info@kiba.dk

Hansen & Kiilsholm

WALKER

Når man klipper græs med Walker Mower
opnår man et klipperesultat nær det perfekte.
Desuden kan du reducere din klippetid med
ca. halvdelen i forhold til en almindelig
havetraktor. Bygget til professionelt brug.



Kontakt os for en uforpligtende demonstration.

Det er ikke til at tro på før man har oplevet
det. Derfor tilbyder vi demonstration af Walker
Mowers, så du kan opleve hvordan en Walker
Mower arbejder: hurtigt og perfekt med
eller uden opsamler. Robust, driftssikker og
gennemprøvet konstruktion.

Walker forhandles hos:

Leo Rosendal a/s
Røllikevej 17 - 9310 Vodskov - Tlf. 98293222
HN Maskiner
Ballerumvej 104, Brønd - 7700 Thisted - Tlf. 96170555
Kolding Have og Park Maskiner ApS
Merkurvej 27c - 6000 Kolding - Tlf. 75568566
Sønderborg Skov-Park & Have ApS
Grundtvigs Alle 178 - 6400 Sønderborg - Tlf. 74434050
Hansen & Kiilsholm
Skibhusvej 51 - 5000 Odense C - 66117532
Elite Service
Sortevej 25 - 8543 Hornslet - Tlf. 86156302
Sivertsen a/s
Høgevej 7 - 3400 Hillerød - Tlf. 48240411



Ring 20237532 hvis du ikke kan finde en forhandler i dit område. Så kommer vi til dig og laver en uforpligtende demonstration.

Skibhusvej 51 • 5100 Odense C • 66 11 75 32
www.hansen-kiilsholm.dk - mbh@hansen-kiilsholm.dk

KORT NYT

1

Efterlønsreform – Hvad vil den betyde

I maj måned fremlagde regeringen sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den såkaldte tilbage-trækningsreform, hvor man hæver folkepensionsalderen og ikke mindst ændrer på efterlønsordningen. Det er ganske vist stadig et forslag, og det kan først vedtages efter et folketingsvalg, hvis de fire partier stadig kan mønstre et flertal. Der er tre hovedpunkter i aftalen:

- Efterlønsperioden forkortes og efterlønsalderen hæves.
- Der vil være en større modregning af pensioner.
- Hvis du træder ud af efterlønsordningen kan du i 2012 skattefrit få udbetalt det, du allerede har indbetalt til efterlønsordningen – men ved at blive i ordningen kan du få en skattefri præmie, der er større end det beløb, du får ved at træde ud.

FTF-A har udarbejdet en gennemgang af forslaget til en efterlønsreform. I gennemgangen er der også nogle eksempler på modregning af pension og en formel til egen beregning. FTF-A anbefaler, at man bliver i efterlønsordningen.

Artiklen kan ses på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk under Tidsskriftet KIRKEGÅRDEN. Du kan også læse mere på FTF-A's hjemmeside www.ftf-a.dk

Kilde: FTF-A

2

Ombygning af Krematoriet i Malmø

Malmø's første krematorium lå på Østre Kirkegård og var i drift fra 1932 til 1964. I 1964 blev driften overtaget af et nyt Krematorium på Limhamns Kirkegård. Det var dengang Sveriges mest moderne krematorie-anlæg. Anlægget blev bygget om i 1997, men der var problemer med kapaciteten: Krematoriet måtte køre med 2-holdsskift for at efterkomme behovet. En statusgennemgang i 2007 medførte en anbefaling om, at påbegynde processen med endnu en ombygning.

Det nye anlæg blev taget i brug d. 21/10-2010 og har kostet ca. 50 millioner SEK.

- Det nye anlæg indeholder 3 ovne med separate filterli-nier.
- Kapaciteten er 5 – 6 kremationer pr. ovn per dag. Anlægget drives med olie; der bruges 15 – 20 liter olie pr. kremation.
- Den maksimale kistestørrelse er B:1000, H: 700 og L2200. Den maksimale vægt er 300 kg.
- Røggasserne køles ned til 130 grader inden de passerer filteret. Bygningen opvarmes af overskudsvarme.
- Der kan opbevares 160 kister i køle- og fryse-rum.

Kremationsprocenten er 82 % i Malmø og i 2009 blev der foretaget 2.666 kremationer.

Krematoriet i Malmø besøges d. 7. oktober i forbindelse med ekskursionen ved Nordisk Lederseminar i København.

3

Folkekirken som arbejdsplads – ”De gode historier”

En arbejdsgruppe under FSU er i øjeblikket i gang med at indsamle gode historier om folkekirken som arbejdsplads. Det der søges, er gode historier fra hverdagen. Det kunne f.eks. være en fortælling om en god oplevelse, en fortælling om ”hvorfors er jeg glad for mit arbejde” eller om ”hvorfors giver mit arbejde mening”. De gode historier skal være med til at gøre folkekirken mere synlig som arbejdsplads, og de vil i anonymiseret form blive offentliggjort på kirkeuddannelse.dk.

Kan du fortælle en god historie om arbejdet i folkekirken, vil dit bidrag være meget velkomment.

Kirkeuddannelse.dk skal prydes med billeder fra det virkelige arbejdsliv. Det er tanken, at billederne præsenteres som en lille historie. Arbejdsgruppen vil gerne have flere billeder at kunne præsenteres. Det kunne f.eks. være billeder af præsten i præstekjole i kirken og i almindeligt tøj på besøg i sognet eller af organisten som øver sit kor og sidder ved orglet. Det kunne også være billeder af dagligdagen på kirkegården; som f.eks. klipning af hæk, vedligeholdelse af gravsteder eller forberedelserne til en begravelse.



Der er mange muligheder og på den måde kan du være med til at præsentere alsidigheden i arbejdet indenfor Folkekirken.

Billederne, som allerede ligger på kirkeuddannelse.dk, er 56*11 i størrelse og fylder mellem 49 til 68 kb. Arbejdsgruppen vil gerne modtage historier og billeder senest den 15. september 2011.

Billeder og historier kan sendes til Sine Dreyer, specialkonsulent i Kirkeministeriets Personalekontor på std@km.dk

4

Begravelsesplads med 34 etager i Milano

Det bliver måske en realitet. I marts måned i år, blev projektforslaget 'Cielo-Infinito' fremlagt i Milano. Mangel på egnet begravelsesplads i en bynær afstand, har fået ophavs-mændene bag projektet til at tænke i nye baner. Projektet består af en 8.500 m² stor bygning, udformet som et centralt "tårn" i 34 etager, hvorfra der er 6 vinger i forskellig højde. Bygningen skal indeholde 4.000 lokaler, der i alt kan rumme ca. 60.000 døde. Derudover skal bygningen rumme alle de faciliteter, man kan få brug for i forbindelse med et dødsfald; lige fra lokaler til afholdelse af mindehøjtideligheder til hjælp med det administrative. Finansieringen sker via private investorer og prisen forventes at blive ca. 200 millioner € - og for brugerne forventes en pris, der er ca. 30 % lavere end på de traditionelle kirkegårde. Projektet kan ses på www.cielo-infinito.com

Hvis projektet realiseres, bliver det det første af sin art i Europa. I andre verdensdele er denne form for begravelsesplads dog ikke ny: I Brasilien har det siden 1980'erne været muligt, at blive begravet i et højhus.

I Santos, nær Sao Paulo i Brasilien, findes f.eks. Memorial Necrópole Ecumênica, som kan besøges på www.memorialcementerio.com.br Det er blot en af de 10 - 12 højhuskirkegårde, der pt. findes på verdensplan - De fleste er beliggende i millionbyerne i Sydamerika.

Ideen om en kirkegård, der går højden er ikke ny: De æld-

ste eksempler er pyramiderne, som dog ikke har haft det samme formål - at være rammen om en begravelsesplads for beboerne fra overbefolkede byer. Inspireret af pyramiderne, fremlagde arkitekten Thomas Wilson i 1820'erne et forslag til en begravelsesplads i London: Udformet som en pyramide, med en obelisk på toppen og højere end St. Peters Cathedral - skulle den have dannet ramme for adskillige tusinde london-borgeres sidste hvilested. Forslaget blev forkastet og man valgte i stedet at satse på den mere haveagtige kirkegård, der var blevet moderne med Père-Lachaise kirkegården i Paris.

5

Velkommen til nye kolleger

Anders Anton Christensen er tiltrådt som Kirkegårdsassistent den 1. marts 2011 ved Kalundborg kirkegårde

Sabine Mogensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. maj 2011 på Skjern Kirkegård

Benny Karlson er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. maj 2011 ved Næstved kirkegårde

Søren Trab Christensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. juni 2011 på Nykøbing Mors kirkegård

Ulf Høiriis Nielsen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 20. juni 2011 på Lundtofte kirkegård

Jørn Jørgensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. juli 2011 ved Skanderborg kirkegårde

Palle Prip Hansen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. juli 2011 på Sct. Marie kirkegård, Sønderborg

Heidi Malmros er tiltrådt som kirkegårdsleder den 1. august 2011 ved Odder Kirkegård

KALENDEREN

6.-7. oktober 2011:

Nordisk Lederseminar i København

Nordisk Forbund for Kirkegårde og Krematorier afholder et seminar, der er målrettet til ledere indenfor kirkegårdsforvaltninger og krematorier i Norden. Seminaret afholdes på Hotel Imperial i København. Programmet er sendt ud til FDK og DKL's medlemmer og kan ses på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

12.-13. oktober 2011:

Lederkursus på Vissenbjerg Storkro

FDK afholder lederkurset "Lederen som forhandler og konfliktløser" (modul 3). Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

24.-26. oktober 2011:

Administrationskursus på Vissenbjerg Storkro

FDK gentager forårets administrationskursus for ledere og administrativt personale. Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

14. marts 2012:

Kirkegårdskonferencen på Hotel Nyborg Strand

Fuchs og AVANT staldkat



Årlig besparelse på flere hundrede arbejdstimer!!



Priser fra kr. 85.000,-

Se også vores store udvalg af brugte maskiner på www.sorring-maskinhandel.dk

- DANMARKS MEST FLEKSIBLE MINILÆSSER....
Over 100 forskellige redskaber på lager.



Snekost



Rendegraver



Rotorklipper



Hækkeklipper



Trailer



Løvsuger

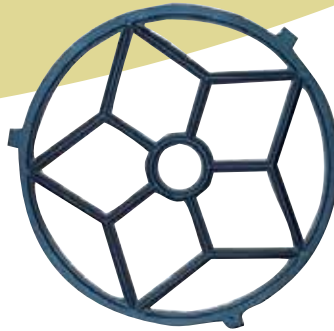
Kom til Sorring og se alle modellerne og det store redskabsprogram. Vi har det hele på lager. Du får selvfølgelig din kørsel godtgjort når du køber en maskine.



VeLamp

Kvalitetsprodukter i støbejern

- Lamper
- Vinduer
- Hegn / Låger
- Bænke
- Porte
- Pullerter
- Skilte
- meget andet



*Søndergade 91 · 6000 Vejen
Tlf. 75 36 62 00 · www.velamp.dk*



Kirkegårdsassistent - Næstved

Har du lyst til at prøve kræfter med et spændende og udfordrende job i Næstved?

Så er stillingen som kirkegårdsassistent ved Næstved Kirkegårde måske noget for dig. Stillingen er ledig til besættelse fra den 1. november 2011 eller snarest derefter.

Kirkegårdsassistenten skal varetage den daglige ledelse på Næstved gamle kirkegård, og forventes derfor dels at have erfaring med personaleledelse og dels have en solid gartnerisk baggrund. Den uddannelsesmæssige baggrund kan være gartner, gartner teknikker, skovteknikker eller lignende. Kirkegårdsassistenten vil være medarbejdende på kirkegården i en del af arbejdstiden, men forventes at have ledelsesmæssig pondus, samtidigt med at den pågældende er i besiddelse af gode samarbejdsevner, da de 9. medarbejdere på kirkegården i relation til deres arbejdsfunktioner arbejder meget selvstændigt. Kirkegårdsassistenten har ansvaret for at planlægge og koordinere arbejdsfunktionerne. Det forventes at du har flair for god og seriøs betjening af kirkegårdens brugere. Den overordnede planlægning vil foregå i samarbejde med kirkegårdslederen.

Næstved kirkegårde ejes af Sct. Peders, Sct. Mortens og Sct. Jørgens kirker i Næstved.

Næstved kirkegårde består af Østre kirkegård, og Gamle kirkegård. Til begge kirkegårde hører et kapel. Til kirkegårdene hører også et krematorium, der dog nedlægges i den nærmeste fremtid. Alle kremeringer i området samles herefter på et fælles krematorium i Ringsted.

Stillingen er en tjenestemandsstilling i lønramme 29. svarende til kr. 28.211 pr. måned.

Flere oplysninger kan fås hos kirkegårdsleder Benny Karlson på telefon 55 78 05 00.

Ansøgningsfrist mandag den 26. september 2011 kl. 18. Ansættelsessamtaler forventes i uge 41.



Cameleon fra ELIET®

In harmony with nature

Kompakt løvsuger med stor
aftagelig opsamlerbeholder.

- 5,5 hk. B&S motor
- 700 ltr. opsamlerkasse med hjul
- std. 200 mm / 2 m. sugeslange
- **Vejl. pris. 21.000,- (26.250,-)**



ELEFANT - SNABEL

DET ERGONOMISKE OPHÆNG:

Flytter vægt fra arme og skuldre til resten af kroppen. Nu med en ny bæresele, som støtter bedre på ryg og lænd.

Vejl. pris: 2.716,- (3.395,-)



Hvidemøllevej 9-11
8920 Randers NV
tlf. 89 14 14 89
salg@flextrading.dk

Stort udvalg i kantskærere.
se mere på www.flextrading.dk



Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

Formand:

Klaus Frederiksen, Garnisons Kirkegård
Tlf. 3542 7951
E-mail: klaus@garnisonskirkegaard.dk

Sekretariat:

Vagn Andersen, Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 - Fax 45 86 41 57
E-mail: kontor@danskekirkegaarde.dk

Se mere på www.danskekirkegaarde.dk



Danske Krematoriers Landsforening

Formand:

Allan Vest, Hjørring Kirkegård
Tlf. 9890 0555 – 2178 0367
E-mail: allan@hjoerringkirkegaard.dk

Sekretariat:

Hanne Ring
Tlf. 2068 9492
E-mail: admin@dkl.dk

Fagkonsulent:

Ernst Jensen, Vibevej 19, 8240 Risskov
Tlf. 8617 4512 – Fax 8617 4775
E-mail: ernst.jensen@dkl.dk

Se mere på www.dkl.dk

Tidsskriftet 'KIRKEGÅRDEN'

Udkommer 6 gange årligt i samarbejde mellem FDK – Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og DKL – Danske Krematoriers Landsforening

Oplag: 1.000 stk.
Abonnement: Kr. 300,- pr. år

Kontakt:

Lene Halkjær Jensen,
Humlebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

FRA REDAKTIONEN



Selvom det har været sommer – og dermed "agurketid" – mangler der ikke læsestof i bladet. KIRKEGÅRDEN's redaktion har, også til dette nummer, modtaget flere gode artikler og forslag til indlæg. Det er positivt og dejligt – og er en forudsætning for at skabe et blad med et varieret indhold.

Dette nummer handler om samarbejde mellem kirkegårde. Måske mangler historien fra dit område. I sidste nummer skrev Kirkegårdskonsulent Mogens Bjørn Andersen om konsulentordningen. Redaktionen modtager gerne indlæg eller forslag til artikler om begge emner.

Når KIRKEGÅRDEN nr. 6 udkommer til november, med en profil af Jørn Skov fra Tønder Kirkegård, er vi nået igennem redaktionsmedlemmernes profiler. Som det har vist sig, kan profilen udformes på mange måder og med forskelligt fokus. Så skriv om dig selv; om det du oplever i jobbet i dagligdagen, eller hvad du har bedrevet tidligere; om hvad du

brænder for lige nu, eller hvad der får dig til at brænde ud... Mulighederne er mange og ordet er frit!

Sommeren kom – og gik igen - næsten før det var sommer jf. kalenderen. Det har været en våd omgang og indimellem har det været svært, at holde ukrudtet nede i et acceptabelt niveau. Sommerens udplantningsplanter har heller ikke alle artet sig, som man kunne ønske. Har du gode erfaringer med udplantningsplanter, der klarer lidt af hvert? Del dine erfaringer med dine kolleger.

Har du forslag til et indlæg til KIRKEGÅRDEN eller brug for hjælp til at udforme en artikel, er du velkommen til at kontakte en af redaktionens medlemmer.

Indlæg til KIRKEGÅRDEN nr. 6 afleveres inden 10. oktober. Indlæg til nr. 1, februar 2012, afleveres inden 30. december 2011.



Claudisvej 18, Dk-7430 Ikast, Telefon: +45 86865999, www.jessing.eu, info@jessing.eu



siden 1982

FORNYELSE
MED RESPEKT
FOR TRADITION



Se flere produkter på:
www.jessing.eu


JESSING
aps